

کلیات برنامه و سرفصل

دروس رشته

اخلاق و تربیت اسلامی

سطح سه حوزه های علمیة خواران

سال تحصیلی ۹۹-۹۸

فهرست:

۳	کلیات رشته
۴	فقه ۱
۵	فقه ۲
۶	فقه ۳
۷	فقه ۴
۸	اصول فقه ۱
۹	اصول فقه ۲
۱۰	اصول فقه ۳
۱۱	اصول فقه ۴
۱۲	تفسیر قرآن ۱
۱۳	تفسیر قرآن ۲
۱۴	عقاید خاصه شیعه ۱
۱۵	عقاید خاصه شیعه ۲
۱۶	تجزیه و ترکیب
۱۷	قواعد تفسیر
۱۹	فقه الحدیث
۲۰	نظام اخلاقی و تربیتی اسلام ۱
۲۲	نظام اخلاقی و تربیتی اسلام ۲
۲۴	نظام اخلاقی و تربیتی اسلام ۳
۲۶	اخلاق در قرآن ۱
۲۷	اخلاق در قرآن ۲
۲۸	اخلاق در قرآن ۳
۲۹	متن تخصصی اخلاق ۱ (اخلاق نقلی)
۳۰	متن تخصصی اخلاق ۲ (اخلاق عقلی)
۳۱	متن تخصصی اخلاق ۳ (اخلاق عرفانی)
۳۲	اخلاق خانواده
۳۴	اخلاق کاربردی
۳۵	تاریخ علم اخلاق
۳۷	فلسفه اخلاق
۴۰	اخلاق تطبیقی ادیان
۴۲	انسان در قرآن
۴۴	علم النفس
۴۵	فلسفه تعلیم و تربیت
۴۷	روانشناسی اخلاق
۴۸	روانشناسی تربیتی
۵۰	روانشناسی رشد

۵۳	اصول و فنون مشاوره و راهنمایی
۵۴	آشنایی با عرفان اسلامی
۵۵	آشنایی با عرفانهای کاذب
۵۷	عربی معاصر
۵۸	زبان تخصصی ۱
۵۹	زبان تخصصی ۲
۶۰	روش تحقیق پیشرفته
۶۲	کارورزی و ارائه پژوهش ۱
۶۴	کارورزی و ارائه پژوهش ۲
۶۶	پایان نامه
۶۷	مهارت‌های پژوهشگری
۶۸	مسئله‌یابی و منبع‌یابی
۶۹	طرح‌نامه‌نویسی
۷۰	فیش‌نویسی و پردازش اطلاعات
۷۱	شیوه تدوین پایان
۷۲	مقاله‌نویسی
۷۳	روش نقد و تحلیل
۷۴	روش‌شناسی مطالعات میان‌رشته‌ای
۷۵	روش‌شناسی مطالعات تطبیقی

خلاصه و آرایه‌های اسلامی

ماده ۱. عنوان: کلیات و برنامه سطح سه (ویژه خواهران) رشته اخلاق و تربیت اسلامی می باشد.

ماده ۲. تعریف: سطح سه اخلاق و تربیت اسلامی، اولین مقطع از این رشته است که در آن طلاب، مبانی و مسائل اخلاق و تربیت اسلامی و روش های تربیتی را می آموزند و توانایی پاسخگویی به نیازهای مربوط و توان تدریس و تحقیق در حد تحلیل و بررسی آن را پیدا می کنند و در پایان موفق به دریافت دانشنامه این رشته می شوند.

ماده ۳. اهداف:

۱. تعالی اخلاقی و معنوی طلاب
۲. تعمیق شناخت نسبت به مبانی اعتقادی
۳. توسعه و تعمیق شناخت نسبت به مبانی، روش ها و مسائل اخلاقی و تربیت اسلامی بر مبنای آموزه های قرآن و سنت
۴. آشنایی با مکاتب مهم اخلاقی و تربیتی
۵. آشنایی با منابع اخلاق و تربیت اسلامی و ایجاد توان استفاده از آن
۶. ایجاد توان تدریس مباحث اخلاق و تربیت اسلامی در سطوح پایین تر
۷. ایجاد توان تحقیق در حد تحلیل و بررسی تطبیقی
۸. تقویت توان پاسخگویی به پرسش ها در زمینه اخلاق و تربیت اسلامی
۹. تربیت طلاب مستعد جهت ورود به سطح ۴
۱۰. شناخت استدلالی مسائل فقهی و اصولی، و آشنایی با روش های استنباط فقهی
۱۱. ایجاد توان استفاده از متون و منابع فقهی و اصولی

ماده ۴. سیاست ها:

۱. اهتمام به تقویت استقلال فکری و اعتماد به نفس در مسائل علمی
۲. تاکید بر بهره گیری از روش های کارآمد آموزشی با اهتمام به سنت های حوزوی
۳. تاکید بر آموزش پژوهش محور
۴. تاکید بر پویایی آموزشی و پژوهشی و توجه به نیازهای روز
۵. تاکید بر استفاده از متون آموزشی واجد استانداردهای لازم
۶. توجه به ویژگی ها و مسئولیت های خواهران در برنامه ریزی آموزشی، پژوهشی و تربیتی
۷. اهتمام به آموزش مباحث اخلاق و تربیت اسلامی بر اساس قرآن و سنت
۸. تاکید بر استفاده از منابع اصیل و مهم اخلاق و تربیت اسلامی
۹. اهتمام به شناسایی استعدادها برتر در زمینه تحقیق، تدریس و تبلیغ
۱۰. اهتمام به تقویت تعبد و تعهد دینی
۱۱. اهتمام به تحفظ آموزه های اخلاقی و تربیتی و پرهیز از سلايق و ذوقیات

ماده ۵. ضرورت:

۱. محوریت اخلاق و تربیت به عنوان هدف از بعثت نبی اکرم (ص) و از آموزه های دینی
۲. ابتناء رسالت تبلیغ دینی بر تخلق الهی و آگاهی از روش های تربیت دینی
۳. تأثیر تخلق به اخلاق اسلامی در رشد علمی طلاب و تربیت عالم دینی
۴. تأمین نیازهای جامعه در حوزه های اخلاق و تربیت
توجه: این برنامه مختص خواهران است.

فقه ۱

شناسه درس: ۳۱۱۱۳۱۱

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت استدلالی مباحث مهم فقه و آشنایی با روشهای استدلال فقهی

ارزشیابی: ۱۵ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

سرفصل:

اجاره، ضمان، مضاربه، قرض، ودیعه، وقف

متن درسی: دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی، تألیف باقر ایروانی

منابع:

۱. الروضة البهية فی شرح اللمعة الدمشقية، شهید ثانی
۲. مسالك الافهام إلى تنقيح شرایع الإسلام، شهید ثانی
۳. شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام، محقق حلی
۴. فقه الامام الصادق علیه السلام، محمد جواد مغنیه

فقه ۲

شناسه درس: ۳۱۱۳۱۲

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت استدلالی مباحث مهم فقه و آشنایی با روشهای استدلال فقهی

ارزشیابی: ۱۵ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

سرفصل:

قضا، شهادت، اقرار

متن درسی: دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی، تألیف باقر ایروانی

منابع:

- ۱- الروضة البهية فی شرح اللمعة الدمشقية، شهید ثانی
- ۲- مسالك الافهام إلى تنقيح شرایع الإسلام، شهید ثانی
- ۳- شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام، محقق حلی
- ۴- فقه الامام الصادق علیه السلام، محمد جواد مغنیه

فقه ۳

شناسه درس: ۳۱۱۱۳۱۳

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت استدلالی مباحث مهم فقه و آشنایی با روشهای استدلال فقهی

ارزشیابی: ۱۵ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

سرفصل:

لقطه، اطعمه و اشربه، ارث

متن درسی: دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی، تألیف باقر ایروانی

منابع:

۱. الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة، شهید ثانی
۲. مسالک الافهام إلى تنقیح شرایع الإسلام، شهید ثانی
۳. شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام، محقق حلی
۴. فقه الامام الصادق علیه السلام، محمد جواد مغنیه

فقه ۴

شناسه درس: ۳۱۱۱۳۱۴

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت استدلالی مباحث مهم فقه و آشنایی با روشهای استدلال فقهی

ارزشیابی: ۱۵ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

سرفصل:

انفال و مشترکات، حدود، دیات (به استثنای بحث «مقادیرالديات» تا ابتدای بحث «من احکام القتل»)

متن درسی: دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی، تألیف باقر ایروانی

منابع:

۱. الروضة البهية فی شرح اللمعة الدمشقية، شهید ثانی
۲. مسالك الافهام إلى تنقيح شرايع الإسلام، شهید ثانی
۳. شرايع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام، محقق حلی
۴. فقه الامام الصادق علیه السلام، محمد جواد مغنیه

اصول فقه ۱

شناسه درس: ۳۱۱۱۴۱۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت مباحث اصولی مهم و مؤثر

ارزشیابی: ۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۴ نمره به امتحان شفاهی اختصاص دارد.

سرفصل:

الف) کلیات: تعریف، موضوع، فائده و مسائل علم اصول
ب) مباحث الفاظ

۱. وضع و مباحث آن
۲. استعمال حقیقی و مجازی
۳. علائم حقیقت و مجاز
۴. ترادف و اشتراک
۵. حقیقت شرعیه
۶. صحیح و اعم
۷. مشتق
۸. مفاهیم

متن درسی: اصول الفقه، مرحوم مظفر (ه)

محدوده: از اول کتاب تا اول عام و خاص (به استثناء اوامر و نواهی)

منابع:

۱. کفایة الاصول، محمد کاظم آخوند خراسانی
۲. فرائد الاصول (الرسائل)، شیخ مرتضی انصاری
۳. دروس فی علم الاصول الحلقة الثالثة، شهید سید محمد صدر
۴. تمهید القواعد الاصولیة و العربیة لتفریح قواعد الأحكام الشرعیة، شهید ثانی

اصول فقه ۲

شناسه درس: ۳۱۱۴۱۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت مباحث اصولی مهم و مؤثر

ارزشیابی: ۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۴ نمره به امتحان شفاهی اختصاص دارد.

سرفصل:

۱. عام و خاص
۲. مطلق و مقید
۳. مجمل و مبین

متن درسی: اصول الفقه، مرحوم مظفر (ه)

محدوده: از اول عام و خاص تا پایان مجمل و مبین

منابع:

۱. کفایة الاصول، محمد کاظم آخوند خراسانی
۲. فرائد الاصول (الرسائل)، شیخ مرتضی انصاری
۳. دروس فی علم الاصول الحلقة الثالثة، شهید سید محمد صدر
۴. تمهید القواعد الاصولیة و العربیة لتفریح قواعد الأحكام الشرعیة، شهید ثانی

اصول فقه ۳

شناسه درس: ۳۱۱۴۱۳

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت مباحث اصولی مهم و مؤثر

ارزشیابی: ۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۴ نمره به امتحان شفاهی اختصاص دارد.

سرفصل:

مباحث حجت:

- ❖ مباحث مقدماتی
  - موضوع این بحث
  - معنای حجت
  - مدلول کلمه اماره و ظن معتبر
  - ظن نوعی
  - اماره و اصل عملی
  - معیار حجیت اماره
  - ذاتی بودن حجیت علم
  - جایگاه حجیت اماره
  - ظن خاص و ظن مطلق
- ❖ قرآن کریم و نسخ آن
- ❖ سنت
  - فعل و تقریر معصوم
  - خبر متواتر
  - خبر واحد
- ❖ دلیل عقلی

متن درسی: اصول الفقه، مرحوم مظفر (۵)

محدوده: از اول «المقصد الثالث: مباحث الحجّة» تا اول «الباب الخامس: حجیة الظواهر (به استثناء: ۱. مباحث مقدمات دلیل انسداد تا ابتدای کتاب العزیر ۲. مبحث دلیل حجیت خبر الواحد من الاجماع ۳. بحث الباب الثالث الاجماع)

منابع:

۱. کفایة الاصول، محمد کاظم آخوند خراسانی
۲. فرائد الاصول (الرسائل)، شیخ مرتضی انصاری
۳. دروس فی علم الاصول الحلقة الثالثة، شهید سید محمد صدر
۴. تمهید القواعد الاصولیة و العربیة لتفریح قواعد الأحكام الشرعیة، شهید ثانی

اصول فقه ۴

شناسه درس: ۳۱۱۴۱۴

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت مباحث اصولی مهم و مؤثر

ارزشیابی: ۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت کلاسی و ۴ نمره به امتحان شفاهی اختصاص دارد.

سرفصل:

حجیت ظواهر و تعادل و تراجیح

متن درسی: اصول الفقه، مرحوم مظفر (ره)

محدوده: از اول «حجیت ظواهر» تا پایان تعادل و تراجیح (به استثناء: مباحث شهرت، سیره، قیاس)

منابع:

۱. کفایة الاصول، محمد کاظم آخوند خراسانی
۲. فرائد الاصول (الرسائل)، شیخ مرتضی انصاری
۳. دروس فی علم الاصول الحلقة الثالثة، شهید سید محمد صدر
۴. تمهید القواعد الاصولیة و العربیة لتفریح قواعد الأحكام الشرعیة، شهید ثانی

تفسیر قرآن ۱

شناسه درس: ۳۱۱۱۲۰۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: تبیین و تفسیر آیاتی از قرآن کریم به روش ترتیبی

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

حداقل ۴۵ صفحه وزیری از میان مباحث متن عربی تفسیر مجمع‌البیان خوانده شود.

طلاب در کنار این متن به تفسیر تبیان، تفسیر جوامع الجامع و تفسیر نمونه نیز مراجعه نمایند.

متن درسی: متن عربی تفسیر مجمع‌البیان

محدوده: سوره‌های تکویر، اعلی، فجر، لیل، ضحی، انشراح، عادیات، تکاثر، عصر، فیل، ماعون، کوثر، کافرون، مسد

منابع:

۱. مجمع‌البیان فی تفسیر القرآن، فضل بن حسن طبرسی
۲. کتاب‌التبیین الجامع لعلوم القرآن یا التبیان فی تفسیر القرآن، مرحوم شیخ طوسی
۳. تفسیر جوامع الجامع، فضل بن حسن طبرسی
۴. المیزان فی تفسیر القرآن، علامه سید محمد حسین طباطبائی
۵. تفسیر نمونه، ناصر مکارم شیرازی و همکاران
۶. تفسیر نورالثقلین علی بن جمعه الحویزی
۷. تفسیر البرهان فی تفسیر القرآن، مرحوم سیدهاشم بحرانی
۸. تفسیر لاهیجی محمد بن علی شریف لاهیجی
۹. تفسیر تسنیم، عبدالله جوادی آملی

تفسیر قرآن ۲

شناسه درس: ۳۱۱۱۲۰۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: تبیین و تفسیر آیاتی از قرآن کریم به روش ترتیبی

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

حداقل ۶۰ صفحه وزیری از میان مباحث متن عربی تفسیر المیزان
طلاب در کنار این متن به تفاسیر احسن الحدیث، کنز الدقائق و المنار نیز مراجعه نمایند.

متن درسی: متن عربی تفسیر المیزان

محدوده: از ابتدای آیه ۳۶ تا پایان آیه ۷۰ سوره نساء

منابع:

۱. مجمع البیان فی تفسیر القرآن، فضل بن حسن طبرسی
۲. کتاب التبیان الجامع لعلوم القرآن یا التبیان فی تفسیر القرآن، مرحوم شیخ طوسی
۳. تفسیر جوامع الجامع، فضل بن حسن طبرسی
۴. المیزان فی تفسیر القرآن، علامه سید محمد حسین طباطبائی
۵. تفسیر نمونه، ناصر مکارم شیرازی و همکاران
۶. تفسیر نورالثقلین علی بن جمعه الحویزی
۷. تفسیر البرهان فی تفسیر القرآن، مرحوم سیدهاشم بحرانی
۸. تفسیر لاهیجی محمد بن علی شریف لاهیجی
۹. تفسیر تسنیم، عبدالله جوادی آملی

عقائد خاصه شيعه ۱

شناسه درس: ۳۱۱۶۱۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: پاسخ گویی به برخی از شبهات در زمینه عقائد خاصه شيعه

ارزشیابی: ۲۰ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- جایگاه امامت (ولایت و ضرورت وجود امام، عصمت امام، علم امام)؛
- اهل بیت (مقام مرجعیت علمی، محبت و مودت آنان و عزاداری برای آنها)
- غیبت، فلسفه و حکمت آن، انتظار، فوائد و آثار آن؛
- غیبت (غیبت صغری و کبری، رهبری امت در عصر غیبت).
- شبهات پیرامون مهدویت

متن درسی: دروس فی العقائد الخاصة بالشیعة الامامیه، مهدی فرمانیان

منابع:

۱. آئین وهابیت، جعفر سبحانی تبریزی
۲. الشیعه فی موكب التاريخ: دراسة موضوعية فی منشاه الشیعة فی ضوء الكتاب و السنة و التاريخ، جعفر سبحانی
۳. أضواء علی عقائد الشیعة الامامیه و تاریخهم، جعفر سبحانی تبریزی
۴. الفوائد البهیة فی شرح عقائد الامامیه، محمد جمیل حمود
۵. نفحات الازهار فی خلاصة عبقات الانوار لعلم الحجة، سید حامد حسین کهنوی، تلخیص و ترجمه: علی حسینی میلانی
۶. المراجعات: رسائل متبادلة بین العلمین سلیم البشری و شرف الدین عاملی
۷. النص والاجتهاد، عبدالحسین شرف الدین ترجمه (با عنوان اجتهاد در مقابل نص): علی دوانی

عقائد خاصه شیعه ۲

تعداد واحد: ۲
پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۱۱۶۱۲
نوع واحد: نظری

هدف: پاسخگویی به برخی از شبهات در زمینه عقائد خاصه شیعه
ارزشیابی: ۲۰ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- توحید عبادی و شبهات مربوط به آن (سجده بر مهر، توسل، شفاعت، زیارت قبور معصومین، لمس و بوسیدن ضریح آن‌ها، و استشفاء به تربت امام حسین علیه السلام)؛
- بداء؛
- تقیه؛
- رجعت؛
- غلو؛
- مرجعیت و اجتهاد؛
- اتحاد امت اسلامی؛
- عداله صحابی؛

متن درسی: دروس فی العقائد الخاصه بالشیعه الامامیه، مهدی فرمانیان.

منابع:

۱. آئین وهابیت، جعفر سبحانی تبریزی.
۲. الشیعه فی موبک التاریخ: دراسه موضوعیه فی منشاه الشیعه فی ضوآ کتاب و السنه و التاریخ، جعفر سبحانی.
۳. اضواء علی عقائد الشیعه الامامیه و تاریخهم، جعفر سبحانی تبریزی.
۴. الفوائد البهیة فی شرح عقائد الامامیه، محمد جمیل حمود.
۵. نفحات الازهار فی خلاصه عبقات الانوار لعلم الحجة، سید حامد حسین کهنوی، تلخیص و ترجمه: علی حسینی میلانی.
۶. المراجعات: رسائل متبادلہ بین العلمین سلیم البشیری و شرف‌الدین عاملی.
۷. النص و الاجتهاد، عبدالحسین شرف‌الدین ترجمه (با عنوان اجتهاد در مقابل نص): علی دوانی.

تجزیه و ترکیب

شناسه درس: ۳۱۱۱۱۱۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری - عملی

پیش نیاز: ندارد

هدف: تقویت توان تشخیص و بکارگیری قواعد صرف و نحو

ارزشیابی: ۵ نمره به فعالیت‌های کلاسی، ۵ نمره به کار عملی طلاب و ۱۰ نمره دیگر به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- مباحث نظری
  - اهمیت تجزیه و ترکیب
  - مفهوم‌شناسی تجزیه و بیان عناصر موثر در تجزیه فعل، اسم معرب، اسم مبنی و حرف
  - مفهوم‌شناسی ترکیب و بیان عناصر موثر در ترکیب کلمه و جمله
  - اقسام ترکیب موضوعی و غیرموضوعی، جدولی و غیرجدولی (تشریحی)، یک‌وجهی و چندوجهی
- مباحث کاربردی
  - متون منتخب از آیات قرآن
  - متون منتخب از روایات مرتبط با اخلاق به ویژه «کافی»

متن درسی: ---

روش تدریس: کارگاهی

توضیحات:

۱. ابتدا استاد در سه یا چهار جلسه، مباحث نظری را مرور می‌کند.
۲. متونی از آیات قرآن کریم و برخی روایات مرتبط با اخلاق (به ویژه از کتاب کافی) انتخاب می‌شود و طلاب موظفند که آن متن را تجزیه، ترکیب و ترجمه نموده و در کلاس ارائه نمایند و استاد کار عملی طلاب را ارزیابی می‌کند.
۳. امتحان پایانی از متنی غیر از متن داده شده در کار عملی طلاب باشد.

منابع:

۱. صافی، محمود، الجدول فی اعراب القرآن و صرفه و بیانه مع فوائد نحویه هامه/مشخصات نشر: قم، ۱۴۱۲ق. = ۱۳۷۰
۲. محیی‌الدین الدرویش اعراب القرآن الکریم و بیانه/ دمشق؛ بیروت: حمص: دارالیمامهدارابن کثیر: دارالارضاد للشؤون الجامعیه، ۱۹۹۹م، ۱۴۲۰ق، ۱۳۷۸
۳. زجاج، ابراهیم بن سری، اعراب القرآن / المنسوب الی الزجاج؛ تحقیق و درسه ابراهیم الابیاری: قاهره: دارالکتاب المصری؛ بیروت: دارالکتاب اللبنانی، ق ۱۴۲۰ = م. ۱۹۹۹.. ۱۳۷۸
۴. ابی القاسم محمود بن عمر الزمخشری الخوارزمی، الکشاف عن حقائق التنزیل و عیون الاقوایل فی وجوه التاویل / بیروت: داراحیاء التراث العربی: موسسه التاریخ العربی، ۲۰۰۰م. = ۱۳۸۰
۵. ابی‌علی‌الفضل بن الحسن الطبرسی؛ تفسیر جوامع الجامع/قم‌المشرفه: جماعه‌المدرسین فی‌الحوزه‌العلمیه بقم، موسسه‌النشرالاسلامی، ۱۴۲۱ق. = ۱۳۷۹

قواعد تفسیر

شناسه درس: ۳۱۱۱۲۱۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت ساختار، مفاهیم اساسی، قواعد و روش‌های تفسیر قرآن کریم با تاکید بر آیات اخلاقی و تربیتی
ارزشیابی: ۲۰ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- کلیات و مفهوم شناسی
  - کلیات: تعریف، ضرورت، روش شناسی بحث، تاریخچه، منابع استخراج قواعد تفسیر، تقسیمات قواعد
  - مفهوم‌شناسی: اصول، قواعد، روش تفسیر، تاویل و فهم
- قواعد تفسیر:
  - قواعد عام
    - قواعد مشترک تفسیر و اصول فقه
    - قواعد امر و نهی - مجمل و مبین - مفهوم و منطوق - تخصیص و تقييد (قواعد مشترک تفسیر و علوم ادبی (قواعد عربی)
    - قواعد حصر - اظهار و اضمار - حذف و تقدیر - عطف - وحدت (قواعد مشترک تفسیر و لغت (واژه شناسی)
    - قواعد حجیت قول لغوی - لزوم توجه به معنای زمان نزول - لزوم توجه به وجوه و نظائر - قاعده ترادف - اشتراک
    - قواعد زبان شناختی تفسیر قرآن
    - واقع نمایی زبان قرآن - عناصر فنی - کلمات کلیدی و محوری - تطوّر زبان مبدأ
    - قواعد مشترک تفسیر و علوم قرآن
    - قواعد نسخ - ارجاع متشابهات به محکّمات - شأن نزول
  - قواعد خاص تفسیر
    - قاعده سیاق
    - قاعده جری و تطبیق
    - قاعده ارتباط آیات و تناسب آنها با یکدیگر
    - عدم مخالفت تفسیر قرآن با سنت قطعی - مطالب قطعی عقلی - علوم تجربی قطعی
    - پرهیز از برداشت ذوقی و توجه به ظاهر و باطن آیات
  - منابع تفسیر
    - قرآن
    - روایات معصومین علیهم السلام
    - منابع لغوی
    - منابع تاریخی

- عقل
- دستاوردهای تجربی
- علوم مورد نیاز مفسران
  - ضرورت تسلط بر این علوم
  - علوم ادبی
    - لغت
    - صرف
    - نحو
  - علوم بلاغی
  - علوم قرآنی
  - علم کلامی
  - علم اصول فقه
  - علوم انسانی
  - علوم طبیعی
- شرایط مفسر
  - استعداد ذاتی
  - مهارت
  - بینش
  - فضائل

متن درسی: روش‌شناسی تفسیر قرآن، علی اکبر بابایی، غلامعلی عزیزی کیا، مجتبی روحانی راد، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

محدوده: استاد متناسب با اهداف و سرفصل محدوده را مشخص و ارائه نماید.

توضیحات: در این درس، از آیات اخلاقی و تربیتی به عنوان شاهد مثال مباحث استفاده شود.

منابع:

۱. قرآن‌شناسی جلد ۲ آیت الله مصباح، مؤسسه امام خمینی، ۱۳۸۷
۲. مبانی و روش تفسیر قرآن، عمید زنجانی، وزارت فرهنگ و ارشاد، ۱۳۸۵
۳. قواعد التفسیر الشیعه و السنه، فاکر میبدی
۴. کیف تفهم القرآن، محمد رضا حسینی
۵. مبانی و روش‌های تفسیر، محمد کاظم شاکر
۶. منطق فهم قرآن، محمود رجبی، حوزه علمیه قم، ۱۳۸۷
۷. تحلیل زبان فهم قرآن و روش‌شناسی فهم آن، سعیدی روشن، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۸۶

فقه الحدیث

شناسه درس: ۳۱۱۵۰۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت مفاهیم فقه الحدیث، ساختار، قواعد و روش فهم احادیث معصومان (ع) با تاکید بر روایات تربیتی و اخلاقی

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- کلیات و مفهوم شناسی:
  - کلیات: تعریف، اهمیت و ضرورت، جایگاه، اهداف، روش شناسی، کاربرد و ثمره
  - مفاهیم: مفاهیم: فقه، حدیث، فقه الحدیث، اصول، قواعد، شیوه و متن
- پیشینه فقه الحدیث
- سیر فهم حدیث
  - پیش نیازهای فهم
  - فهم مفردات
  - فهم ترکیبات
  - گردآوری قرینه‌ها
  - یافتن اسباب ورود حدیث
  - تشکیل خانواده حدیث
  - توجه به احادیث معارض
  - بهره‌گیری از دستاوردهای بشری
- موانع فهم حدیث
  - موانع فهم متن
  - موانع فهم مقصود

متن درسی:

۱. روش فهم حدیث، عبدالهادی مسعودی
۲. منطق فهم حدیث، سید کاظم طباطبایی (دارالحدیث)

منابع:

۱. اخلاق پژوهی حدیثی، عباس پسندیده، دارالحدیث
۲. استنباط حکم اخلاقی از سیره و عمل معصومین علیهم السلام، محمد نوری عالم زاده، پژوهشگاه علوم و معارف اسلامی
۳. واژه شناسی اخلاقی در نهج البلاغه
۴. الاحادیث المقلوبه و جواباتها، حسین بن علی طباطبایی بروجردی، ترجمه: سید محمدرضا حسینی جلالی، دارالحدیث

نظام اخلاقی و تربیتی اسلام (مبانی اخلاق و تربیت)

شناسه درس: ۳۱۱۹۱۴

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت ساختار، مفاهیم و مهمترین گزاره‌های مربوط به مبانی اخلاق و تربیت اسلامی

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- کلیات
  - تعریف مبانی و نظام اخلاق و تربیت اسلامی
  - هدف تبیین مبانی اخلاق و تربیت اسلامی
  - روش تحقیق در مبانی اخلاق و تربیت اسلامی
  - ساختار تحلیلی و تفصیلی ساختار مبانی اخلاق و تربیت اسلامی
- عناوین مبانی اخلاق و تربیت اسلامی
  - مبانی معرفت شناختی
    - منابع معرفت اخلاق و تربیت اسلامی
    - روشهای فهم معرفت اخلاقی و تربیتی اسلامی (عقل و نقل)
    - حدود اعتبار معرفت شناختی هر یک از مجاری معرفت
    - مطلق بودن ارزش های اخلاق و تربیت اسلامی
  - مبانی هستی شناختی و الهیاتی
    - عینی بودن ارزشهای اخلاقی و تربیتی
    - وجود رابطه علی بین رفتارهای اخلاقی و پیامدهای آن
    - توحید مبنای ارزشمندی و ثمر بخشی رفتارهای اخلاقی
    - توحید عامل وحدت بخش و انسجام دهنده رفتارهای اخلاقی
    - علم الهی، مبنای اتقان گزاره های اخلاقی و عامل اطمینان بخشی نسبت به آن
    - سایر صفات الهی و ارتباط آن با صفات اخلاقی از قبیل رابطه توکل با قدرت و خشیت با عظمت و ....
  - مبانی انسان شناختی:
    - تربیت پذیری انسان
    - کمال جوئی انسان
    - امکان خلیفه الهی انسان
    - نقش اراده و اختیار انسان در دست یابی به مقام خلیفه الهی
    - بلاء و ابتلاء و نقش آن در تربیت اخلاقی انسان
  - مبانی اجتماعی
    - اصالت فرد یا جامعه

- سنن الهی اجتماعی
- تأثیر فرد بر جامعه
- تأثیر جامعه بر فرد
- نقش تفاوت ها در زندگی اجتماعی
- نقش نهادهای جامعه در رشد اخلاقی انسان با تاکید بر نهاد تعلیم و تربیت
- نقش رهبر و متولیان اجتماعی در تربیت اخلاقی انسان

متن درسی: نظام اخلاقی و تربیتی اسلام، رضا حبیبی

توضیحات:

ساختار کلان نظام اخلاق اسلامی

هر نظامی و از جمله نظام اخلاق اسلامی، از دو ساحت کلان برخوردار است: الف- مبانی؛ ب- مسائل

الف- مبانی

مبانی هم در یک برش کلان به سه حوزه قابل تقسیم است: ۱- مبانی معرفت شناختی؛ ۲- مبانی هستی شناختی و الهیاتی؛ ۳- مبانی انسان شناختی

ب- مسائل نظام اخلاق اسلامی

مسائل نظام اخلاق اسلامی نیز، به چند بخش قابل تقسیم است: ۱- اهداف تربیت اخلاق؛ ۲- ساحت‌های تربیت اخلاقی؛ ۳- مراحل تربیت اخلاقی؛ ۴- ارزش‌های اخلاقی؛ ۵- اصول و روش‌های تربیت اخلاقی

در عواحد نظام اخلاق اسلامی، ۲ واحد به مبانی و ۴ واحد به مسائل نظام اخلاق اسلامی اختصاص داده‌ایم، البته با توجه به اینکه ارزش‌های اخلاقی در اخلاق در قرآن آموزش داده می‌شوند، در واحدهای نظام اخلاق اسلامی به آنها نپرداخته‌ایم.

منابع:

۱. معارف قرآن (انسان شناسی)، آیت الله مصباح یزدی
۲. اخلاق در قرآن، آیت الله مصباح یزدی
۳. مراحل اخلاق در قرآن، آیت الله جوادی آملی
۴. اخلاق در قرآن، آیت الله مکارم شیرازی
۵. نظام شخصیتی زن در اسلام، زیبایی نژاد
۶. جامعه و تاریخ، آیت الله مصباح یزدی
۷. معرفت شناسی، فیاضی، موسسه علمی پژوهشی امام خمینی

نظام اخلاقی و تربیتی اسلام ۲ (ساختها و مراحل تربیت اخلاقی)

شناسه درس: ۳۱۱۹۱۵

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: نظام اخلاقی تربیتی ۱

هدف: شناخت اهداف، ساختها و مراحل تربیت اخلاقی

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- کلیات
  - تعریف تربیت اخلاقی
  - هدف دانش تربیت اخلاقی از دیدگاه اسلام
  - ساختار تحلیلی و تفصیلی تربیت اخلاقی از دیدگاه اسلام
- عناوین حوزه‌های تربیت اخلاقی
  - هدف غایی از تربیت اخلاقی
  - اهداف طولی و میانی تربیت اخلاقی
- ساخته‌های ارزش اخلاقی
  - ارزش‌های اخلاقی در ارتباط با خود
  - ارزش‌های اخلاقی در ارتباط با خدای متعال
  - ارزش‌های اخلاقی در ارتباط با جامعه
- ساخته‌های تربیت اخلاقی
  - تربیت عقلی و شناختی
  - تربیت عاطفی و گرایشی
  - تربیت رفتاری
    - تربیت رفتاری فردی
    - تربیت رفتاری اجتماعی
- مراحل تربیت اخلاقی
  - مراحل رشد تکوینی
  - مراحل رشد اکتسابی
- عوامل تربیت اخلاقی
  - خدای متعالی و حضور ربوبی آن در فرایند تربیت
  - اهل بیت(ع)
  - عوامل نامحسوس (فرشته‌ها و اجنه و شیاطین)
  - فطرت
  - عامل وراثت
  - عوامل محیطی
    - محیط طبیعی
    - محیط انسانی
  - اراده و اختیار

متن درسی: نظام اخلاقی و تربیتی اسلام، رضا حبیبی

منابع:

۱. اخلاق در قرآن، محمدتقی مصباح یزدی؛
۲. مراحل اخلاق در قرآن، عبدالله جوادی آملی؛
۳. اهداف تربیت از دیدگاه اسلام، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه (علیرضا اعرافی و دیگران)، تهران، سمت.

اخلاق و تربیت اسلامی

نظام اخلاقی و تربیتی اسلام ۳ (اصول و روش‌های تربیتی)

شناسه درس: ۳۱۱۹۱۶

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: نظام اخلاقی تربیتی ۲

هدف: شناخت اصول و روش‌های تربیت اخلاقی

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

○ کلیات

- تعریف اصول
- تعریف روش و تفاوت آن با اصول
- جایگاه روش در فرایند تربیت (ضرورت روشمندی تربیت)
- ساختار اصول و روش‌های تربیت

○ عناوین اصول و روش‌ها

- اصول تربیت
  - اصل جامعیت
  - اصل محبت (حب و بغض)
  - اعتدال
  - تدریج
  - استمرار
  - تعافل
- روش‌های تربیت
  - روش تربیت شناختی
    - روش تعمیق و تصحیح بینش
    - روش سخنرانی
    - روش قصه گویی
    - روش پرسش و پاسخ
  - روش‌های عاطفی

- روش تبشیر
- روش تشویق
- روش انذار
- روش تنبیه
- روش رفتاری
- روش تغییر محرک‌های محیطی
- روش الگویی
- فرایند و شیوه اعمال روش‌های تربیت

متن درسی: ---

منابع:

۱. اخلاق در قرآن، محمدتقی مصباح یزدی؛
۲. خودشناسی برای خودسازی، محمدتقی مصباح یزدی؛
۳. تعلیم و تربیت در اسلام، مرتضی مطهری، نشر صدرا؛
۴. تربیت دینی، محمد داوودی، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه؛
۵. روش‌های تربیتی در قرآن (تذکر، موعظه، عبرت دهی، امر و نهی)، قم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه؛
۶. روش‌های تربیتی میزان، فقیهی؛
۷. تربیت اخلاقی با نگاهی قرآنی، محمد مهدی فیروزمهر، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.

اخلاق در قرآن ۱ (اخلاق عام و اخلاق فردی)

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۱۱۹۱۷

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت مفاهیم، گزاره‌ها و مهمترین دلایل ارزشهای عام و فردی در قرآن

ارزشیابی: ۳ نمره به تحقیق و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

○ مفاهیم عام اخلاقی در قرآن

- ایمان
- تقوا
- صبر
- بر و احسان
- فوز و فلاح

○ اخلاق فردی

- عزت نفس
- استقامت
- ثبات شخصیت
- استقلال و آزادگی
- نظم
- نشاط
- آراستگی و پاکیزگی

متن درسی: اخلاق در قرآن، محمدرضا جباران

منابع اصلی:

۱. اخلاق در قرآن، محمدتقی مصباح یزدی، مؤسسه امام خمینی، ۱۳۸۷؛
۲. اخلاق الهی، مجتبی تهرانی، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی؛
۳. اخلاق در قرآن، ناصر مکارم شیرازی.

منابع فرعی

۴. مبادی اخلاق در قرآن، عبدالله جوادی، اسراء، ۱۳۸۷؛
۵. مراحل اخلاق در قرآن، عبدالله جوادی، اسراء، ۱۳۸۷؛
۶. حسن و قبح عقلی، پایه‌های جاودانه اخلاق، جعفر سبحانی؛
۷. دستور الاخلاق فی القرآن، عبدالله دراز، دار الکتب الاسلامی، (محقق عبد الصبور شاهین) ۱۳۸۷؛
۸. تفسیر نمونه، ناصر مکارم شیرازی، دار الکتب الاسلامی، ۱۳۸۷؛
۹. تفسیر المیزان، دارالعلم، ۱۳۸۲.

اخلاق در قرآن ۲ (اخلاق بندگی)

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۱۱۹۱۸

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت مفاهیم، گزاره‌ها و مهم‌ترین دلایل ارزش‌های اخلاق بندگی در قرآن

ارزشیابی: ۳ نمره به تحقیق و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- اطاعت و بندگی
- بیداری
- توبه و انابه
- خوف و خشوع
- رجاء
- ذکر
- انس
- رغبت
- محبت
- توکل
- اطمینان و آرامش
- شکر
- زهد
- اخلاص
- رضا
- تسلیم و تفویض

متن درسی: اخلاق در قرآن، محمد تقی مصباح یزدی.

منابع اصلی:

۱. اخلاق الهی، مجتبی تهرانی، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی؛
۲. اخلاق در قرآن، ناصر مکارم شیرازی.

منابع فرعی:

۱. مبادی اخلاق در قرآن، عبدالله جوادی، اسراء، ۱۳۸۷؛
۲. مراحل اخلاق در قرآن، عبدالله جوادی، اسراء، ۱۳۸۷؛
۳. حسن و قبح عقلی، پایه‌های جاودانه اخلاق، جعفر سبحانی؛
۴. دستور الاخلاق فی القرآن، عبدالله دراز، دار الکتب الاسلامی، (محقق عبد الصبور شاهین) ۱۳۸۷؛
۵. تفسیر نمونه، ناصر مکارم شیرازی، دار الکتب الاسلامی، ۱۳۸۷؛
۶. تفسیر المیزان، دارالعلم، ۱۳۸۲؛
۷. اخلاق اسلامی در قرآن، محمد حسین فهیم نیا، قم، بوستان کتاب.

اخلاق در قرآن ۳ (اخلاق اجتماعی)

شناسه درس: ۳۱۱۹۱۹

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت مفاهیم، گزاره‌ها و مهم‌ترین دلایل ارزش‌های اجتماعی

ارزشیابی: ۳ نمره به تحقیق و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- تواضع و پرهیز از تکبر
- محبت و دوستی
- حلم و بردباری
- سعه صدر
- غبطه و پرهیز از حسد
- حیا و پرهیز از پرده دری
- تغافل
- ایثار
- حسن ظن
- امانت داری
- وفای به عهد
- صداقت و پرهیز از دروغ
- راز داری
- پرهیز از شایعه پراکنی
- پرهیز از غیبت
- امر به معروف و نهی از منکر

متن درسی: اخلاق در قرآن، محمد تقی مصباح یزدی

منابع اصلی:

۱. اخلاق الهی، مجتبی تهرانی، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی؛
۲. اخلاق در قرآن، ناصر مکارم شیرازی.

منابع فرعی:

۱. مبادی اخلاق در قرآن، عبدالله جوادی، اسراء، ۱۳۸۷؛
۲. مراحل اخلاق در قرآن، عبدالله جوادی، اسراء، ۱۳۸۷؛
۳. حسن و قبح عقلی، پایه‌های جاودانه اخلاق، جعفر سبحانی؛
۴. دستور الاخلاق فی القرآن، عبدالله دراز/ دار الکتب الاسلامی، (محقق عبد الصبور شاهین) ۱۳۸۷؛
۵. تفسیر نمونه، ناصر مکارم شیرازی، دار الکتب الاسلامی، ۱۳۸۷؛
۶. تفسیر المیزان، دارالعلم، ۱۳۸۲؛
۷. اخلاق اسلامی در قرآن، محمد حسین فهیم نیا، قم، بوستان کتاب.

متون تخصصی اخلاق ۱

شناسه درس: ۳۱۱۱۱۰۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: دستیابی به مهارت فهم آیات و روایات اخلاقی تحلیلی

ارزشیابی: ۵ نمره به فعالیت‌های کلاسی، ۵ نمره به کار عملی طلاب (اعراب‌گذاری و ترجمه ۱۰ صفحه از متون مربوطه) و ۱۰ نمره دیگر به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- احادیث علم
- حدیث جنود عقل و جهل
- حدیث معراج
- فرازهای اخلاقی نامه ۵۳ نهج البلاغه
- دعای مکارم الاخلاق
- احادیث بلا و ابتلا
- فرازهایی از دعای عرفه امام حسین (علیه السلام) یا دعای ابوحمزه ثمالی

متون محوری:

احادیث علم، علیرضا اعرافی
جنود عقل و جهل، شرح مولی صالح مازندرانی، ملاصدرا، امام خمینی
حدیث معراج، شرح حدیث آیت الله سعادت پرور
نهج البلاغه، منهج البراعه آیت الله خویی و شرح ابن ابی‌الحدید
دعای مکارم الاخلاق، ریاض السالکین سید علی خان کبیر و دیگر شروح مختص دعای مکارم الاخلاق

محدوده: استاد محدوده‌هایی از کتب ذکر شده را انتخاب و ارائه نماید.

منابع: ---

متن تخصصی اخلاق ۲ (اخلاق عقلی)

شناسه درس: ۳۱۱۱۱۰۳

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: متون تخصصی اخلاق ۱

هدف: دستیابی به مهارت فهم متون تخصصی اخلاق اسلامی (کهن) به روش عقلی

ارزشیابی: ۵ نمره به فعالیت‌های کلاسی، ۵ نمره به کار عملی طلاب (اعراب‌گذاری و ترجمه ۱۰ صفحه از متون مربوطه) و ۱۰ نمره دیگر به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- تهذیب الاخلاق، ابن مسکویه
  - مبانی اخلاق و اجناس الفضائل: ص ۲۹ _ ۴۹
  - مراتب تدریج، سعادت و کیفیت تحصیل آن: ص ۷۶ _ ۱۰۲
- اخلاق ناصری
  - مقدمه، مبادی: فصل ۱ تا هفت: ۳۳ _ ۱۰۰
  - فصل دهم: در معالجت امراض: ۱۶۷ _ ۲۰۲
- جامع السعادات
  - مقدمه النواحی الفنییه فی الكتاب ص ۲۰ تا ۲۳
  - الباب الاول فی المقدمات ص ۳۶ تا ۷۶
  - تعداد الثانی فی بیان اقسام الاخلاق ۸۳ تا ۹۹

متون محوری:

۱. تهذیب الاخلاق، ابن مسکویه؛
۲. اخلاق ناصری، خواجه نصیرالدین طوسی؛
۳. جامع السعادات، مولی مهدی نراقی.

منابع:-----

متن تخصصی اخلاق ۳ (اخلاق عرفانی)

شناسه درس: ۳۱۱۱۱۰۴

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: متون تخصصی اخلاق ۲

هدف: دستیابی به مهارت فهم متون تخصصی اخلاق عرفانی

ارزشیابی: ۵ نمره به فعالیت‌های کلاسی، ۵ نمره به کار عملی طلاب (اعراب‌گذاری و ترجمه ۱۰ صفحه از متون مربوطه) و ۱۰ نمره دیگر به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- قوت القلوب
  - مقدمه و فصل‌های یک تا پنج ص ۵_ ۱۷
  - فصل هفده: فیه کتاب ذکر نوع من المفصل و الموصل من الکلام تا فصل نوزدهم، ص ۹۶_ ۱۱۲
  - فصل بیست و چهار تا فصل سی، ص ۲۰۷
- احیاء علوم الدین: مقدمه: ص ۱ تا ۷
  - المهلکات: کتاب شرح عجائب القلب ص ۳_ ۵۶
- منازل السائرین:
  - مقدمه و قسم البدايات تا قسم الابواب، ۵ تا ۴۹؛
  - قسم الولايات تا آخر قسم النهايات، ص ۱۱۱ تا ۱۴۵
- شرح منازل السائرین عبد الرازق کاشانی: مقدمه ص ۴۵ تا ۵۲
- الاشارات و التنبیهات، شیخ الرییس ابو علی سینا: مقامات العارفين، ص ۱۴۳ تا ۱۴۹

متون محوری:

۱. قوت القلوب،
۲. احیاء علوم الدین، غزالی
۳. منازل السائرین، خواجه عبدالله انصاری
۴. شرح منازل السائرین، عبد الرازق کاشانی
۵. الاشارات و التنبیهات، شیخ الرییس ابو علی سینا
۶. مقامات العارفين

منابع: ---

اخلاق خانواده

شناسه درس: ۳۱۱۹۲۰

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: اخلاق در قرآن

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت آموزه‌های اخلاقی اسلام در زمینه مسائل خانوادگی

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- کلیات و مفهوم‌شناسی
  - تعریف، ضرورت، جایگاه، تاریخچه و دورنمای مسائل خانواده
- اخلاق بین اعضای خانواده
  - اخلاق پیش از ازدواج
    - وظایف اخلاقی والدین و اطرافیان
    - معیار و کیفیت انتخاب همسر
  - اخلاق حین ازدواج (دوران عقد تا عروسی)
  - اخلاق پس از ازدواج
- اخلاق همسران با یکدیگر
  - وظایف اخلاقی زن نسبت به شوهر
  - وظایف اخلاقی شوهر نسبت به زن
- اخلاق والدین با فرزندان
  - اخلاق فرزندان
    - اخلاق فرزندان نسبت به والدین
    - اخلاق فرزندان نسبت به یکدیگر
- اخلاق اعضای خانواده با گروه‌های دیگر
  - خویشاوندان
  - دوستان
  - همسایگان
  - راه‌های پیشگیری از اختلاف‌های خانوادگی در آموزه‌های اسلام
  - راهکارهای حل اختلافات خانوادگی بر اساس تعالیم اسلام

متن درسی: ---

توضیحات: در این درس، در بیان اخلاق خانواده ضمن بیان ارزش‌ها، چالش‌های اخلاقی در اخلاق خانواده نیز بررسی شود؛ برای نمونه برخی از چالش‌های مهم نظیر: اشتغال و تحصیل خانم‌ها، اخلاق جنسی و... در اخلاق متناسب با آنها تبیین شود.

منابع اصلی:

۱. خانواده در نگرش اسلام و روان‌شناسی، محمد رضا سالاری فر، قم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه؛
۲. رضایت زناشویی، عباس پسندیده، قم، دارالحدیث؛
۳. اخلاق در خانواده، حسین مظاهری، به کوشش امیر حسین بانکی پور فرد، قم، نشر معارف، ۱۳۹۱؛
۴. تحکیم خانواده در قرآن و حدیث، محمد محمدی ری شهری، قم، دارالحدیث؛
۵. تقویت نظام خانواده و آسیب‌شناسی آن، موسسه امام خمینی.

منابع فرعی:

۱. صحیفه سجادیه (دعای ۲۴ دعای والدین)؛
۲. درآمدی بر نظام خانواده در اسلام، محمد رضا سالاری فر؛
۳. اخلاق خانواده، آیت‌اللهی؛
۴. تا ساحل آرامش (قواعد زندگی مشترک)، محسن عباسی ولدی، قم، جامعه الزهراء؟؛
۵. دانش خانواده، محمد رضا شرفی، تهران، سمت؛
۶. همسران سازگار، حسین زاده، موسسه امام خمینی؛
۷. خانواده در قرآن، احمد بهشتی؛
۸. تربیت جنسی، علی نقی فقیهی، دارالحدیث، ۱۳۸۷؛
۹. بهشت خانواده، مصطفوی؛
۱۰. روابط سالم در خانواده، داوود حسینی؛
۱۱. تعادل و استحکام خانواده، مجید رشید پور؛
۱۲. نظام خانواده، محمد باقر شریف قریشی؛
۱۳. اسلام و جامعه‌شناسی خانواده، حسین بستان نجفی؛
۱۴. راهنمای خانواده، علی اکبری؛
۱۵. روان‌شناسی خانواده، غلامعلی افروز؛
۱۶. خانواده سالم؛
۱۷. مجموعه خانواده موفق (در ۱۰ جلد)، حسن ملکی (به سفارش سازمان ملی جوانان)، تهران، حدیث راه عشق.

اخلاق کاربردی

شناسه درس: ۳۱۱۹۰۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با دستورالعمل‌های اخلاقی اسلام در حیطه‌های مورد نیاز اخلاق کاربردی
ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- کلیات و مفهوم شناسی :
- کلیات : تعریف، ضرورت جایگاه، تاریخچه، قلمروشناسی و گستره موضوعات و روش شناسی
- عرصه ها و قلمرو: (با تاکید بر چالشها و هنجارها)
  - اخلاق معاشرت
  - اخلاق سیاسی
  - اخلاق شهروندی
  - اخلاق مدیریت
  - اخلاق در فن آوری های نوین و اطلاعات
  - اخلاق اقتصادی

متن محوری: اخلاق کاربردی، جمعی از نویسندگان / پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی

توضیحات:

۱. در هر عنوان، ابتدا مسائل آن حوزه تبیین و سپس چالشهای اخلاقی در آن بررسی و دیدگاه اسلام در حل چالش تبیین شود.
۲. در اخلاق معاشرت، حیطه های خاص اخلاق معاشرت نظیر: دوستان، همسایگان، مهمانی، گفت و گو و.... بررسی شود.

منابع:

۱. آیین زندگی (آیین کاربردی)، احمد حسین شریفی / دفتر نشر معارف، ۱۳۸۴
۲. مسائل اخلاقی، مایکل پالمیر / پژوهشکده علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۵
۳. اخلاق کاربردی / احد فرامرز قراملکی
۴. اخلاق فناوری اطلاعات / حمید شهریاری / دانشگاه قم

تاریخ علم اخلاق

شناسه درس: ۳۱۱۹۲۳

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با تکوین و سیر تطور علم اخلاق و مهم‌ترین رویکردهای موجود در حوزه اخلاق

ارزشیابی: ۲۰ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- کلیات و مفهوم شناسی :
- کلیات : تعریف، تاریخ علم اخلاق، اهمیت نگاه تاریخی به علم اخلاق
- اخلاق در شرق باستان (ایران باستان، هند و چین)
- اخلاق در غرب باستان (یونان و روم)
- دوره پیش از ارسطو و ارسطو
- دوره پس از ارسطو (رواقیان و کلیبان)
- نگاه کوتاهی به اخلاق عرب پیش از اسلام
- مراحل تطور علم اخلاق اسلامی
- اخلاق نقلی
- اخلاق عقلی و فلسفی
- اخلاق عرفانی و صوفیانه
- اخلاق تلفیقی (نقلی و فلسفی و عرفانی)
- در هر یک از ۴ رویکرد فوق، سیر تطور، اندیشمندان و منابع و مأخذ معرفی شود.

متن درسی: ---

توضیحات: با توجه به اهمیت آشنایی با تاریخ علم اخلاق اسلامی، بیشتر جلسات درس به آموزش علم اخلاق اسلامی اختصاص یابد و تاریخ اخلاق در غرب و شرق باستان به اختصار تبیین شود.

منابع اصلی:

۱. نگاهی به تاریخچه علم اخلاق، جعفر فکری
۲. کتاب شناخت اخلاق اسلامی، جمعی از نویسندگان پژوهشگاه حوزه و دانشگاه
۳. مکاتب اخلاقی، رضا حبیبی، قم، جامعه المصطفی

منابع فرعی:

۱. اخلاق در قرآن، آیت الله مصباح یزدی
۲. معراج السعاده، ملا احمد نراقی

۳. جامع السعادات، ملا محمد مهدی نراقی
۴. الطب الروحانی، محمد بن زکریا رازی
۵. فصول منتزعه، فارابی
۶. السعاده و الاسعاد فی السیره الانسانیه، عامری نیشابوری
۷. رسائل اخوان الصفاء (رساله نهم)، اندلسی
۸. تهذیب الاخلاق و تطهیر الاعراق، ابن مسکویه
۹. تهذیب الاخلاق، ابن هیثم
۱۰. اخلاق ناصری، خواجه نصیر الدین طوسی
۱۱. احیاء علوم الدین، محمد غزالی
۱۲. الحقایق فی محاسن الاخلاق، فیض کاشانی
۱۳. میزان العمل، محمد غزالی
۱۴. منهج العابدین الی جنه رب العالمین، محمد غزالی
۱۵. نظریه اخلاقی محمد زکریای رازی. احد فرامرز قراملکی ناشر: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی و مؤسسه ی پژوهشی حکمت و فلسفه ی ایران ۱۳۹۲
۱۶. ابوالعلاء عقیفی، ملامتیه، صوفیه و فتوت، ترجمه نصرت الله فروهر.
۱۷. رسایل جوانمردان، با تصحیحات و مقدمه دکتر مرتضی صراف
۱۸. چهارده رساله در باب فتوت و اصناف؛ مقدمه، تصحیح و توضیح مهران افشاری و مهدی مدائنی.
۱۹. کلیات سعدی، بوستان
۲۰. رسایل جوانمردان، با تصحیحات و مقدمه دکتر مرتضی صراف.
۲۱. مشکاة الانوار فی غرر الاخبار ابوالفضل علی طبرسی
۲۲. تنبیه الخواطر ونزهة النوادر (مجموعه ورام)/ورام بن اُبی فراس
۲۳. مصادقة الإخوان شیخ صدوق
۲۴. الدعوات ، قطب الدین راوندی
۲۵. فلاح السائل، سیدبن طاووس
۲۶. اخلاق محتشمی، خواجه نصیرالدین طوسی
۲۷. عبدالباقی گولپینارلی، فتوت در کشورهای اسلامی و مأخذ آن، ترجمه توفیق سبحانی، تهران، انتشارات روزنه، ۱۳۷۹.

فلسفه اخلاق

شناسه درس: ۳۱۱۱۹۲۴

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با حیطه‌های مهم و دیدگاه‌های مطرح فلسفه اخلاق و مسائل این دانش با تاکید بر آموزه‌ها و مبانی اسلامی
ارزشیابی: ۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۳ نمره به امتحان میانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- کلیات
- قلمرو اخلاق پژوهی (بیان قلمرو مباحث مربوط به فلسفه اخلاق و ارتباط بین این دانشها. ساحت‌های فرا اخلاقی و اخلاق هنجاری و ارتباط منطقی بین آنها)
- نظریه‌های فرا اخلاقی
  - واقع‌گرایی و غیر واقع‌گرایی
    - نظریه‌های واقع‌گرا
      - نظریات فلسفی
      - شهودگرایی
      - طبیعت‌گروی
    - نظریه‌های غیرواقع‌گرا
      - احساس‌گرایی
      - امرگرایی
      - قراردادگرایی
  - اطلاق و نسبیت اخلاقی
    - معنای اطلاق و نسبیت
    - انواع
    - نظریه‌ها و دلایل
    - پیامدها
- اخلاق هنجاری
  - نظریه‌های فضیلت‌گرا
    - نظریه سعادت‌گرای ارسطو
    - نظریه توماس آکویناس
    - نظریه‌های فضیلت‌گرای معاصر (دیدگاه مک‌این‌تایر-اخلاق مراقبت)
  - نظریه‌های وظیفه‌گرایی
    - نظریه امرالهی
    - قراردادگرایی

- نظریه اخلاقی کانت
- وظیفه‌گرایی دیوید راس
- نظریه‌های غایت‌گرا
  - خودگروی یا دیگرگروی
  - لذت‌گرایی
  - سودگرایی
  - قدرت‌گرایی
- نظریه اخلاقی اندیشمندان معاصر مسلمان
  - شهید مطهری
  - آیت الله مصباح یزدی
- مسئولیت اخلاقی
  - مفهوم مسئولیت اخلاقی
  - -قلمرو مسئولیت اخلاقی
  - شرایط مسئولیت اخلاقی
  - مراتب مسئولیت اخلاقی
- رابطه دین و اخلاق
  - تعارض
  - تباین
  - تعامل
  - وحدت

متن درسی: فلسفه اخلاق با تکیه بر مباحث تربیتی، جمعی از نویسندگان، نهاد مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها (نشر معارف) **توضیحات:** بعد از ذکر دیدگاه‌های فلاسفه اخلاق در غرب، هریک به اختصار با استفاده از آموزه‌ها و منابع اسلامی نقد شود.

منابع اصلی:

۱. فلسفه اخلاق با رویکرد تربیتی، احمد دبیری
۲. بنیاد اخلاق: روشی نو در آموزش فلسفه اخلاق، مجتبی مصباح یزدی
۳. رابطه دین و اخلاق (بررسی دیدگاه‌ها در مناسبات دین و اخلاق)، سید محمد عالمی

منابع فرعی:

۱. فلسفه اخلاق، زمانی، دانشگاه پیام نور
۲. فلسفه اخلاق، امیر خواص و همکاران
۳. فلسفه اخلاق، مرتضی مطهری
۴. فلسفه اخلاق، محمد تقی مصباح یزدی، تهران، چاپ و نشر بین الملل، ۱۳۹۳، ج ۲
۵. نقد و بررسی مکاتب اخلاقی، محمد تقی مصباح یزدی، قم، موسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی، ۱۳۸۴
۶. واقع‌گرایی اخلاقی در نیمه دوم قرن بیستم، اکبرحسینی قلعه بهمن، قم، موسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی، ۱۳۸۳. (یا وبلاگ شخصی نویسنده)

۷. فرانکنا، ویلیام. ۱۳۷۶. فلسفه اخلاق. ترجمه هادی صادقی، انتشارات طه
۸. بکر، لارنس سی. ۱۳۷۸. تاریخ فلسفه اخلاق غرب. انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)
۹. مک اینتایر، السدر. ۱۳۷۹. تاریخچه فلسفه اخلاق. ترجمه رجمتی انتشارات حکمت
۱۰. بکر، لارنس سی. ۱۳۸۰. مجموعه مقالات فلسفه اخلاق (برگرفته از دایره المعارف لارنس بکر). انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)
۱۱. پالمر، مایکل. ۱۳۸۸. مسائل اخلاقی متن آموزشی فلسفه اخلاق. ترجمه علیرضا آل بویه انتشارات سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)
۱۲. گنسلر، هری جی، درآمدی جدید به فلسفه اخلاق، ۱۳۹۱ ترجمه حمید بحرینی، انتشارات اسمان خیال
۱۳. ریچلز، جیمز. ۱۳۸۷. فلسفه اخلاق. ترجمه آرش اخگری انتشارات حکمت
۱۴. هولمز، رابرت. ۱۳۸۵. مبانی فلسفه اخلاق. انتشارات ققنوس
۱۵. ویلیامز، برنارد. ۱۳۸۳. فلسفه اخلاق، ترجمه و تعلیقات: زهرا جلالی، نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه ها، قم،
۱۶. سالیوان، راجر، (فلسفه) اخلاق در فلسفه کانت، ترجمه عزت الله فولادوند، انتشارات طرح نو، چاپ اول، تهران ۱۳۸۰
۱۷. ادواردز، پل (مجموعه مقالات دایره المعارف پل ادواردز)، فلسفه اخلاق، ترجمه ان شاء الله رحمتی، مؤسسه فرهنگی تبیان، تهران، چاپ اول، ۱۳۷۸
۱۸. صانعی دره‌بیدی، منوچهر. ۱۳۶۸. فلسفه اخلاق در تفکر غرب. انتشارات دانشگاه شهید بهشتی، مرکز چاپ و انتشارات
۱۹. *Encyclopedia of Ethics* Becker, Lawrence C., and Charlotte B. Becker, ed. ۲۰۰۱. ۲nd ed. Routledge, (۳ Volume Set.)
۲۰. *Routledge Encyclopedia of Philosophy*, Craig, Edward. ۱۹۹۸. Routledge. (۱۰ Volume Set.)

اخلاق تطبیقی ادیان

شناسه درس: ۳۱۱۹۲۷

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: اخلاق در قرآن

هدف: آشنایی با اشتراکات و افتراقات اخلاق ادیان و امتیازات نظام اخلاق اسلامی

ارزشیابی: ۳ نمره به تحقیق و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- کلیات و مفهوم شناسی :
  - کلیات : تعریف، اهمیت، تاریخچه و مسائل اساسی
  - مفهوم شناسی: (اخلاق تطبیقی، دین، مطالعات تطبیقی، اخلاق تطبیقی، دین، اخلاق دینی، اخلاق غیر دینی، مقایسه اجمالی نظام اخلاق دینی با اخلاق‌های غیردینی)
- مقایسه مبانی اخلاق ادیان سه‌گانه
  - انسان شناسی
  - عقلانیت
  - رابطه ایمان و عمل
  - سرشت انسان
  - خداشناسی
  - تصویری از خدا و صفات خدا در ادیان
  - معاد شناسی
  - پیامبرشناسی
- مقایسه آموزه‌های مهم اخلاقی ادیان سه‌گانه
  - محبت(حب و بغض)
  - تواضع
  - مدارای اخلاقی
  - نگاه غیر تبعیض آمیز
  - امر به معروف و نهی از منکر
  - تهذیب نفس
  - انفاق

متن درسی: ---

۱. قرآن و کتاب مقدس (مقایسه ساختار و محتوا)، مهرباب صادق نیا، قم، هاجر (مباحث مبانی اخلاق ادیان)
۲. آرامش و دوستی در ادیان ابراهیمی، دکتر غلامرضا اعوانی و دکتر عبدالرحیم گواهی، تهران، نشر علم
۳. ایمان، امید، محبت در اسلام و مسیحیت، عسگر قربانی، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی^(ه)
۴. خدای انسان و ماشیح نزد یهود
۵. کرانه‌های هستی انسان در پنج افق مقدس، مسعود جلالی مقدم
۶. اخلاق تطبیقی ادیان ابراهیمی، سلیمانی اردستانی
۷. تاریخ جامع ادیان، جان بایر ناس
۸. کتاب مقدس زیر ذره بین، عباس نیکزاد، قم، معارف
۹. آشنایی با ادیان بزرگ، حسین توفیقی، تهران، سمت
۱۰. اخلاق در قرآن، آیت الله مصباح یزدی
۱۱. اخلاق در قرآن، آیت الله مکارم شیرازی
۱۲. اخلاق در اندیشه شیعی، محمد نصر اصفهانی
۱۳. و دیگر کتب اخلاق اسلامی

اخلاق و تربیت اسلامی

انسان در قرآن

شناسه درس: ۳۱۱۱۲۱۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت دیدگاه قرآن و روایات در مورد انسان

ارزشیابی: ۳ نمره به تحقیق و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- کلیات
  - تعریف انسان شناسی
  - ضرورت انسان شناسی (از منظر قرآن و حدیث و عقل)
  - رویکردها درباره انسان (جبرگرایی و آزادگرایی)
  - رابطه انسان شناسی با اخلاق
- عناوین انسان شناسی
  - آفرینش انسان
    - حضرت آدم (علیه السلام)
    - نسل های بعدی
  - فطرت انسان
  - دو بعدی بودن انسان (جسم و روح)
  - رابطه جسم و روح
  - ساختهای روح
    - عقلی
    - قلبی
    - ارادی (جوارحی و جوانحی)
  - رشد انسان و عوامل آن
    - اختیاری
    - غیراختیاری
  - اهداف انسان
  - عوامل سقوط انسان
  - عوامل صعود انسان
  - سنن الهی حاکم بر مومنین و کافران

متون محوری:

۱. انسان در قرآن، استاد شهید مطهری، صدرا
۲. انسان شناسی در قرآن، آیت الله مصباح یزدی، مؤسسه امام خمینی

منابع:

۱. انسان شناسی، محمود رجبی، مؤسسه امام خمینی
۲. انسان از دیدگاه اسلام، احمد واعظی، سمت
۳. انسان شناسی در ادیان، عبدالله نصری
۴. انسان از آغاز تا انجام، علامه طباطبائی
۵. انسان شناسی تطبیقی، خسرو پناه و همکاران، نشر معارف

اخلاق و تربیت اسلامی

علم النفس

شناسه درس: ۳۱۱۶۰۲

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: آشنایی با ساختار، مهم‌ترین مفاهیم و گزاره‌های علم النفس

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- کلیات و مفهوم شناسی: تعریف نفس از منظر افلاطون، ارسطو، ابن سینا، نگاه‌های جدید اهمیت و ضرورت، اهداف، روش شناسی و مفاهیم اساسی
- انواع نفس: نفس نباتی، نفس حیوانی، نفس انسانی، وحدت یا کثرت نفس
- قوای نفس: قوای نفس نباتی، قوای نفس حیوانی، قوای نفس انسانی (عقل نظری، عقل عملی)
- کارکردهای نفس: نگرش‌ها، بینش‌ها، کنش‌ها و تمایلات نفس
- وحدت و یکپارچگی قوای نفس: ادله‌ی ملاصدرا بر وحدت قوا
- تجرد نفس: مادی و مجرد، اقسام تجرد، ادله‌ی تجرد نفس
- رابطه نفس و بدن: دیدگاه مشائی، دیدگاه حکمت متعالیه
- حدوث نفس: ادله‌ی عقلی و نقلی بر حدوث نفس قبل از بدن، بررسی ادله‌ی تناسخ
- جاودانگی نفس: ادله‌ی منکران، ادله‌ی عقلی و نقلی جاودانگی
- سعادت نفس: تعریف سعادت نفس، بررسی دیدگاه‌ها: افلاطون، ارسطو، ابن سینا و ملاصدرا
- معرفه‌ی النفس: چیستی (معرفت حصولی و حضوری)، جایگاه، روش‌ها و راهکارها

متون محوری:

۱. درسنامه علم النفس فلسفی، غلامرضا فیاضی
۲. درآمدی بر نظام صدرایی (بخش علم النفس)، عبدالرسول عبودیت

منابع:

۱. شرح العیون فی شرح العیون، حسن حسن زاده آملی
۲. اسفار ج ۸ و ۹، صدر المتألهین شیرازی
۳. شرح اشارات و تنبیهات، ابن سینا، تحقیق: حسن حسن زاده آملی
۴. معرفه‌ی النفس ج ۱ و ۲ و ۳، حسن حسن زاده آملی
۵. رساله‌ی الولایه، سید محمد حسین طباطبائی، ترجمه: صادق حسن زاده
۶. معرفت نفس از دیدگاه حکیمان، عباس نیکزاد
۷. الهیات نجات شیخ الرئیس ابوعلی سینا (بخش علم النفس)، سیدحسن مصطفوی، پژوهشکده علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

فلسفه تعلیم و تربیت

شناسه درس: ۳۱۱۹۲۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت مفاهیم و مسائل مهم فلسفه تعلیم و تربیت و آشنائی با مهم‌ترین مکاتب آن
ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- کلیات و مفهوم شناسی
  - کلیات: تعریف، اهداف، اهمیت و ضرورت، روش شناسی بحث، تاریخچه، دورنمای مباحث، جایگاه دانشی موضوع و مسائل اساسی
  - مفهوم شناسی: فلسفه، تعلیم و تربیت، فلسفه تعلیم و تربیت، مبانی، نظریه، چیستی تعلیم و تربیت اسلامی، رویکردها (هدف‌گرا / کارکردگرا)
- مبانی تعلیم و تربیت
  - مبانی هستی‌شناختی و الزامات تربیتی آن
  - مبانی معرفت‌شناختی و الزامات تربیتی آن
  - مبانی انسان‌شناختی و الزامات تربیتی آن
  - مبانی ارزش‌شناختی و الزامات تربیتی آن
  - مبانی دین‌شناختی و الزامات تربیتی آن
- اهداف تعلیم و تربیت از دیدگاه اسلام
- محتوای تعلیم و تربیت
- اصول تعلیم و تربیت از دیدگاه اسلام
- مراحل تعلیم و تربیت از دیدگاه اسلام
- روشهای تعلیم و تربیت از دیدگاه اسلام با تاکید بر روشهای تدریس، تغییر بینش، عواطف و رفتار
- مروری بر برخی مکاتب فلسفه تعلیم و تربیت و نقد آن
  - عقل‌گرایی
  - تجربه‌گرایی
  - اگزیستانسیالیسم و پدیدارشناسی

متن درسی: ---

منابع:

۱. نظریه اسلامی تعلیم و تربیت، جمیله علم‌الهدی، انتشارات دانشگاه امام صادق، تهران
۲. فلسفه‌التربیه الاسلامیه، ماجد ع‌الکیلانی، بیروت، الریان
۳. اهداف تعلیم و تربیت در اسلام، علیرضا اعرافی و دیگران، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، قم
۴. آرای دانشمندان مسلمان در تعلیم و تربیت و مبانی آن، علیرضا اعرافی و دیگران، سمت، تهران

۵. فلسفه تعلیم و تربیت معاصر، ولف گانگ برزینکا، ترجمه محمد عطاران، محراب قلم
۶. فلسفه تعلیم و تربیت، جمعی از نویسندگان، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، قم
۷. فلسفه تعلیم و تربیت رسمی از دیدگاه اسلام، جمیله علم الهدی، انتشارات دانشگاه امام صادق، تهران
۸. فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی زیر نظر آیت الله مصباح یزدی
۹. فلسفه تعلیم و تربیت، جمیله علم الهدی
۱۰. در آمدی بر فلسفه تعلیم و تربیت جمهوری اسلامی ایران، خسرو باقری
۱۱. در آمدی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی، دفتر همکاری حوزه و دانشگاه
۱۲. در آمدی بر فلسفه تعلیم و تربیت، سید احمد رهنمایی
۱۳. مکاتب فلسفی و آراء تربیتی آن «گوتک» محمد جعفر پاک سرشت
۱۴. مبانی فلسفی تعلیم و تربیت (هوارد اوزمن) گروه مولفان
۱۵. چند مبحث اساسی در فلسفه تعلیم و تربیت، مهدی سجادی
۱۶. فلاسفه تعلیم و تربیت در جهان غرب، سعید بهشتی
۱۷. نگاهی دوباره به تربیت اسلامی، خسرو باقری، سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی، تهران

۱۸. The Philosophy of Education; published by almustafa open university (e book).

فلسفه و تربیت اسلامی

روان‌شناسی اخلاق

شناسه درس: ۳۱۱۹۰۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با مفاهیم اساسی، ساختار کلی، مبانی و مسائل روان‌شناختی اخلاق و چگونگی تاثیر آن بر تربیت اخلاقی
ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- کلیات و مفهوم شناسی
  - کلیات: تعریف، اهمیت و ضرورت، اهداف، تاریخچه، دورنمای مباحث و روش‌شناسی
  - مفهوم شناسی: روان‌شناسی، اخلاق، روان‌شناسی اخلاق، مبانی، تربیت اخلاقی
- مبانی روان‌شناختی اخلاق: خودگرایی و لذت‌گرایی روان‌شناختی، اراده اخلاقی، وجدان اخلاقی، احساسات اخلاقی
- روان‌شناسی و مبانی اخلاق: عوامل موثر بر تحول روانی، تفاوت‌های فردی و روانی، روان‌شناسی کمال
- روان‌شناسی و مفاهیم اخلاق: روان‌شناسی اجتماعی، روان‌شناسی شخصیت، آسیب‌شناسی روانی، روان‌سنجی
- روان‌شناسی و تربیت اخلاقی: شیوه‌های تغییر نگرش و رفتار، بهداشت روانی، مشاوره و راهنمایی
- نظریه‌های رشد اخلاقی: نظریه پیاژه، نظریه کلبرگ، نظریه شناختی - اجتماعی (بندورا)
- نظریه اسلام در تحول اخلاقی: عوامل موثر بر تحول اخلاقی، مراحل تحول اخلاقی
- جنسیت و اخلاق
- انگیزش و اخلاق

متن درسی: ----

منابع:

۱. جستارهایی در روان‌شناسی اخلاق (مجموعه مقالات)، به کوشش: منصور نصیری.
۲. روان‌شناسی اخلاق، پروین کدیور.
۳. روان‌شناسی و اخلاق، ژ.آ. هدفیلد، ترجمه: علی پریور.
۴. مبانی اخلاق، جورج ادوارد مور، ترجمه: غلامحسین توکلی و علی عسگری یزدی.
۵. روان‌شناسی اجتماعی با نگرش به منابع اسلامی، مسعود آذربایجانی و همکاران.
۶. روان‌شناسی کمال، دوآن شولتس، ترجمه: گیتی خوشدل.
۷. مبانی و شیوه‌های تربیت اخلاقی (مقاله)، خسرو باقری.
۸. قضاوت‌های اخلاقی کودکان، ژان پیاژه.
۹. رشد اخلاقی، ملائی کلین، ترجمه: محمد رضا جهانگیرزاده و دیگران.

روان‌شناسی تربیتی

شناسه درس: ۳۱۱۹۲۵

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنائی با چارچوب روان‌شناسی تربیتی، شناخت مفاهیم اساسی و مسائل مهم روان‌شناسی تربیتی و موضوعات مربوط به آن

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- کلیات و مفاهیم روان‌شناسی تربیتی و آموزش:
  - کلیات: تعریف، اهداف، ضرورت، جایگاه، روش‌شناسی بحث، مسائل اساسی، قلمرو و زمینه‌های تاریخی
  - مفاهیم: روان‌شناسی، تربیت، روان‌شناسی تربیتی، تفکر، یادگیری، آموزش
- تحول‌شناختی و زبان (کلیات تحول، تحول‌شناختی، تحول‌زبان)
  - زمینه‌های اجتماعی و تحول اجتماعی - هیجانی (نظریه‌های معاصر، زمینه‌های اجتماعی تحول، تحول اجتماعی - هیجانی)
  - تفاوت‌های فردی (هوش، سبک‌های یادگیری و تفکر، شخصیت و خلق و خو (سرشت))
  - فراگیران استثنایی (کودکان دارای ناتوانی، مسائل تربیتی کودکان دارای ناتوانی، کودکان سرآمد)
  - رویکردهای رفتاری و شناختی اجتماعی
    - تعریف یادگیری
    - رویکرد رفتاری به یادگیری
    - تحلیل رفتار کاربردی در آموزش
    - رویکردهای شناختی اجتماعی به یادگیری
- رویکرد پردازش اطلاعات
  - ماهیت رویکرد پردازش اطلاعات
  - توجه
  - حافظه
  - تخصص
  - فراشناخت
- فرایندهای شناختی پیچیده (درک مفهومی، تفکر، حل مساله، انتقال)
  - رویکردهای سازنده‌گرایی
    - سازنده‌گرایی فردی (روان‌شناختی)
    - سازنده‌گرایی اجتماعی
    - شناخت موقعیتی
    - برنامه‌های آموزشی سازنده‌گرا
    - محیط‌های یادگیری سازنده‌گرا
  - برنامه‌ریزی، آموزش، و فناوری

- برنامه ریزی آموزشی و طرح درس
- طرح درس و آموزش استاد محور
- طرح درس و آموزش فراگیر محور
- فناوری آموزشی
- انگیزش، آموزش، و یادگیری
  - انگیزش
  - فرایندهای پیشرفت تحصیلی
  - انگیزش، روابط، و زمینه های اجتماعی
  - مشکلات مربوط به پیشرفت تحصیلی
- مدیریت کلاس درس
  - اهمیت مدیریت موثر کلاس درس
  - طراحی محیط فیزیکی کلاس درس
  - ایجاد محیطی سازنده برای یادگیری
  - ارتباطات موثر
  - برخورد با رفتارهای مساله آفرین
- آزمونهای استاندارد و آموزش
  - ماهیت آزمونهای استاندارد
  - آزمونهای استعداد و پیشرفت تحصیلی
  - نقش معلم
  - مسائل آزمونهای استاندارد
- سنجش و ارزشیابی در کلاس درس
  - زمینه سنجش (کلاس درس)
  - آزمونهای سنتی
  - سنجش های جایگزین
  - نمره دهی و گزارش عملکرد

متن درسی: ---

منابع:

۱. روان شناسی پرورشی نوین، علی اکبر سیف
۲. روان شناسی تربیتی، رابرت ایی اسلاوین، ترجمه سید یحیی سید محمدی
۳. روان شناسی تربیتی (اصول و کاربرد آن) جان ای گلور، راجر اچ برونینگ، علی نقی خرازی
۴. روان شناسی تربیتی، لطف آبادی و دیگران

۵. Educational psychology, santrock
۶. Educational psychology, ormrod
۷. Educational psychology, Moreno
۸. Educational psychology, Sternberg
۹. Educational psychology, eggen & kauchak
۱۰. Educational psychology, Woolfolk
۱۱. Educational psychology, slavin
۱۲. Educational psychology, bruning et al
۱۳. Educational psychology, fetsco & mcclure

روان‌شناسی رشد

شناسه درس: ۳۱۱۹۲۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با ساختار کلان، مفاهیم اساسی، گزاره‌های مهم در حوزه روان‌شناسی رشد و مراحل و ویژگی‌های رشد جسمی، ذهنی، عاطفی و رفتاری انسان در سنین مختلف (قبل از تولد، نوزادی، کودکی، نوجوانی، جوانی، میان‌سالی و پیری)

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- کلیات
  - تاریخچه، جایگاه، رابطه با سایر رشته‌های روان‌شناسی، اهداف و کاربردهای روان‌شناسی رشد
  - تعریف و موضوع روان‌شناسی رشد (با توجه به تلاش‌های اندیشمندان مسلمان)
  - اصول عمومی رشد (از دیدگاه علمی و به ویژه اسلام)
  - مراحل و ویژگی‌های رشد (بر اساس آموزه‌های اسلام)
- نظریات رشد در ابعاد تحول:
  - رشد بدنی و جسمی - حرکتی (رشد سیستم عصبی، رشد عضلانی، رشد استخوانی، رشد قد و وزن)
  - رشد شخصیتی (با توجه ویژه به دیدگاه اسلام)
  - رشد شناختی - عقلی - (رشد هوشی، تشکیل مفاهیم، رشد ادراک) (با تأکید بر دیدگاه اسلام) (نظریه پیاژه و فروید)
  - رشد عاطفی (با تأکید بر دیدگاه اسلام)
  - رشد روانی - جنسی (با تأکید بر دیدگاه اسلام)
  - رشد اخلاقی و مذهبی (با تأکید بر دیدگاه اسلام) (نظریه گلبگ و نظریه پیاژه)
  - رشد اجتماعی و مشکلات سازگاری اجتماعی (با تأکید بر دیدگاه اسلام) (نظریه اریکسون)
- رشد در مقاطع مختلف:
  - طفولیت
  - کودکی اول
  - کودکی دوم
  - نوجوانی
    - فیزیولوژی دوران بلوغ
    - بلوغ جنسی: تغییرات ظاهری و فیزیولوژیکی
    - متابولیسم و رشد (نیازهای تغذیه‌ای، توانایی بدنی و عضلانی، شیمی خون)
    - عوامل مؤثر بر بلوغ جنسی
    - عوامل اجتماعی (اقتصادی - بهداشت و درمان)

- عوامل فرهنگی (تربیت مذهبی و بلوغ، بلوغ در جوامع باز، تربیت اسلامی، سرکوب یا محدودیت یا تعدیل)
- عوامل عصبی و هورمونی (تأثیر غدد بسته، نظام تنظیمی غدد داخلی، بلوغ جنسی در ارتباط با عوامل هورمونی، ارتباط با غدد داخلی با مراکز مغزی در رابطه با بلوغ جنسی، روان شناسی فیزیولوژیی کردار جنسی و اختلال های دوره نوجوانی)
- نقش تحریکات خارجی (تأثیر اندام های جنسی، تأثیر جنبه، اختصاصی محرکات جنسی) نقش عوامل هورمونی (تأثیر عقیم کردن، تأثیر برداشتن غدد هیپوفیز، تأثیر تزریق هرمون به حیوانات عقیم شده، عوض شدن کردار جنسی به وسیله تزریق هورمون و ...)

• جوانی

- بحران هویت، شکل گیری هویت، رشد شناختی، رشد اجتماعی و اخلاقی (با دیدگاه اسلام)
- ویژگی های تفکر در این دوره، انتخاب شغل، انتخاب همسر (با تکیه بر دیدگاه اسلام).

• میانسالی

- رشد جسمانی و فیزیولوژیکی
- رشد شناختی
- رشد اجتماعی

• بزرگسالی

- رشد جسمانی و فیزیولوژیکی
- رشد شناختی
- رشد اجتماعی

• پیری

- رشد جسمانی و فیزیولوژیکی
- رشد شناختی
- بیماری آلزایمر
- تغییرات اجتماعی
- روابط با فرزندان
- پدربزرگ و مادر بزرگ شدن
- روابط با خواهران و برادران
- روابط با دوستان
- بازنشستگی
- از دست دادن همسر

متن درسی: روان شناسی رشد با نگرش به منابع اسلامی ج ۱ و ۲، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

منابع:

۱. روان شناسی ژنتیک (تحول روانی از تولد تا پیری) تألیف محمود منصور، انتشارات سازمان سمت
۲. روان شناسی رشد، تألیف حسن احمدی، نشر بنیاد
۳. روان شناسی رشد (۲) نوجوانی و بزرگسالی، نوشته ی حسین لطف آبادی، انتشارات سازمان سمت،
۴. روان شناسی ژنتیک (۲) نظام های تحول از روان تحلیل گری تا رفتار شناسی

۵. روانشناسی رشد، شلدون وایت، لیلاند اشتات، نانسی بیلی، ژوستین آرونفرید ترجمه: نورالدین رحمانیان، چاپ اول: تابستان ۱۳۶۴ انتشارات: آگاه
۶. روانشناسی رشد، حسن احدی، نیکچهر محسنی، چاپ پنجم ۱۳۷۴ چاپ: چاپخانه بنیاد
۷. روانشناسی رشد، سوسن سیف، دکتر پروین کدیور، رضا کرمی نوری، دکتر حسین لطف آبادی چاپ ششم تابستان ۱۳۷۵ انتشارات: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها
۸. روان شناسی رشد، جیمز دبلیو و وندر زندن، ترجمه: دکتر حمزه گنجی، تاریخ انتشار: پاییز ۱۳۷۷، ناشر: موسسه انتشارات بعث
۹. مراحل رشد و تحول انسان: به ضمیمه مقدمه‌ای بر دیدگاه اسلام در مورد رشد، محمدرضا شرفی - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - ۲۰۴ صفحه - وزیری - چاپ ۱ سال ۱۳۶۴
۱۰. روانشناسی ژنتیک: تحول روانی از کودکی تا پیری، محمود منصور - رز - ۳۰۲ صفحه - رقی - چاپ ۳ سال ۱۳۶۲
۱۱. روان شناسی رشد (کودکی - نوجوانی)، حسین نجاتی؛ مقدمه: داود شریفی - بیکران - ۲۴۰ صفحه - رقی (شومیز) - چاپ ۱ سال ۱۳۷۷
۱۲. روانشناسی ژنتیک: تحول روانی از تولد تا پیری، محمود منصور - سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)
۱۳. روان شناسی رشد نوجوانان "دیدگاه تحولی"، مهرناز شهرآرای - نشر علم - ۵۱۲ صفحه - وزیری (شومیز) - چاپ ۱ سال ۱۳۸۴
۱۴. روانشناسی رشد (۱) (رشته روانشناسی و علوم تربیتی)، علی اکبر شعاری نژاد - دانشگاه پیام نور - ۲۵۴ صفحه - وزیری (شومیز) - چاپ ۱۰ سال ۱۳۸۴
۱۵. روانشناسی رشد (۱)، سوسن سیف؛ پروین کدیور؛ رضا کرمی نوری - سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت) - ۳۰۲ صفحه - وزیری (شومیز) - چاپ ۱۷ سال ۱۳۸۵

اصول و فنون مشاوره و راهنمایی

شناسه درس: ۳۱۱۹۲۶

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با مفاهیم اساسی، چارچوب کلان، گزاره‌های مهم، اصول، مبانی، انواع روش‌های مشاوره و راهنمایی با تاکید بر دیدگاه اسلامی

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- کلیات: تعریف، اهداف، ضرورت و اهمیت، تاریخچه، فوائد و مقایسه مفهومی با واژگان همسو
- اصول مشاوره با تکیه بر دیدگاه اسلام
- ویژگی‌های مشاور با عنایت به دیدگاه اسلام
- فنون مشاوره و راهنمایی (مقابله با مقاومت، انتقال، ارزیابی رفتاری، مصاحبه، مشاهده، گزارش‌های شخصی، آزمون‌های روانی، تنظیم شرح حال
- تقسیمات مشاوره و راهنمایی
  - انواع مشاوره و راهنمایی از نظر شکل ارائه (فردی، گروهی و...)
  - انواع مشاوره و راهنمایی از موضوع (شغلی، تحصیلی، خانوادگی، ازدواج)
  - انواع مشاوره و راهنمایی از هدف (اصلاح رفتار، تغییر نگرش دانش‌افزایی، مهارت‌افزایی)
- روشهای ارزیابی مشکل
- راهنمایی و مشاوره از دیدگاه اسلام (جایگاه، صفات، شرائط، اصول، روشها)
- روشهای حل مشکل
- مشاوره و راهنمایی تبلیغی

متن درسی: ---

منابع:

۱. راهنمایی مشاوره تحصیلی، سید مهدی حسینی بیرجندی
۲. راهنمایی و مشاوره تحصیلی و شغلی، عبدالله شفیق آبادی
۳. راهنمایی عملی در مشاوره با کودکان، کاترین گلدارد و دیوید گلدارد، ترجمه: مینو پربانی
۴. تکنیک‌های مصاحبه و مشاوره، باربارا اف اوکان، ترجمه: شهرام محمد خانی
۵. نظریه‌های مشاوره، لوئیس شیلینگ، ترجمه: سیده خدیجه آرین
۶. آشنایی با اصول و فنون مشاوره، رهنمایی، موسسه امام خمینی
۷. مشاوره در آیین علم و دین، علی نقی فقیهی
۸. مبانی مشاوره و راهنمایی، رابرت گیسون و ماریان میشل، ویرایش و ترجمه: باقر ثنائی و همکاران
۹. مقدمه‌ای بر مشاوره و روان‌درمانی، سید احمد احمدی بیرجندی
۱۰. راهنمایی و مشاوره در تعلیم و تربیت، جورج کریستیان
۱۱. مبانی و اصول راهنمایی و مشاوره، سید احمد احمدی

آشنایی با عرفان اسلامی

شناسه درس: ۳۱۱۶۰۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با عرفان نظری و عرفان عملی

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- کلیات و مفهوم شناسی
  - کلیات: تعریف، موضوع، رابطه عرفان و تاریخچه
  - مفهوم شناسی: عرفان، عرفان اسلامی، تصوف و سیر و سلوک
- مبانی عرفان نظری
  - معرفت شناسی
  - وجودشناسی (وحدت وجود)
  - خداشناسی (با تاکید بر حضرات خمس)
- عرفان عملی
  - اهداف و غایات عرفان عملی و سیر و سلوک
  - روشهای سیر و سلوک
  - شرایط سیر و سلوک (نقش استاد و...)
  - منازل و مقامات
  - مکاتب عرفان عملی (مغرب / مشرق / خراسان) / بغداد)
- مروری بر عرفان‌های نوظهور

متون محوری:

۱. جستاری در عرفان اسلامی، آیت الله مصباح یزدی، مؤسسه امام خمینی، ۱۳۸۷
۲. آشنایی با مجموعه عرفان اسلامی، علی امینی نژاد، مؤسسه امام خمینی، ۱۳۸۷

منابع:

۱. آشنایی با علوم اسلامی (بخش عرفان)، شهید مرتضی مطهری، صدرا
۲. عرفان نظری، یحیی یثربی، بوستان کتاب، ۱۳۷۸
۳. مبانی و اصول عرفان عملی در اسلام، احمد حسین شریفی، موسسه امام خمینی و سمت
۴. مصباح الانس فناری، نشر مولی، ۱۳۸۴
۵. رسائل قیصری تصحیح سید جلال الدین آشتیانی، مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، ۱۳۸۲
۶. نصوص الحکم بر فصول الحکم، حسن زاده آملی
۷. جامع الاسرار، سید حیدر آملی، علمی و فرهنگی، ۱۳۸۶

آشنایی با عرفان های کاذب

شناسه درس: ۳۱۱۱۶۰۳

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: نقد و بررسی عرفان‌های نوظهور و کاذب و ارائه عدم مطابقت آنها با معیارهای عرفان درست

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- کلیات و مفهوم شناسی
  - کلیات: تعریف، جایگاه و اهمیت و ضرورت، اهداف، تاریخچه، روش شناسی بحث، فوائد و کاربردها
  - مفهوم شناسی: عرفان، عرفان نوظهور، تصوف و معنویت
- جایگاه عرفان در فطرت و طبیعت انسان
- مهمترین فرق و نحله های جدید معنوی
- شاخصه های عرفان حقیقی
- مشخصه های عرفان حقیقی
- شاخصه های عرفان های نوظهور و کاذب و راههای تشخیص و مقابله با آنها
- مشخصه های عرفان های نوظهور و کاذب و راههای تشخیص و مقابله با آنها
- معنویت های کاذب و راه های مقابله با آن
- معنویت گرایی پست مدرن (مبانی، اصول، روشها و نقد و بررسی ...)
  - تی ام
  - سکولار
  - اشو
  - کوئیلو
  - فالون دافا
  - سرخ پوستی
  - یوگا
- عوامل و زمینه های موثر در رشد عرفانهای نوظهور
- پیامدهای ترویج عرفانهای کاذب (فردی و اجتماعی)

متن درسی: ---

منابع:

۱. در آمدی بر عرفان حقیقی و عرفان های کاذب، احمد حسین شریفی
۲. آفتاب و سایه ها، محمد تقی فعالی

۳. جریان شناسی انتقادی عرفان های نوظهور، حمید رضا مظاهری سیف
۴. آواز سکوت، اوشو، ترجمه: میرجواد سید حسینی
۵. آینده طلایی، اوشو، ترجمه: مرجان فرجی
۶. بلوغ، اوشو، ترجمه: مرجان فرجی
۷. اعترافات یک سالک، پائلو کوئلیو، ترجمه: دل آرا قهرمان
۸. بریدا، پائلو کوئلیو، ترجمه: آرش حجازی و بهرام جعفری

اخلاق و تربیت اسلامی

عربی معاصر

شناسه درس: ۳۱۱۱۱۰۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: دستیابی به توان بهره‌گیری از متون جدید عربی در حوزه اخلاق و تربیت اسلامی

ارزشیابی: ۵ نمره به فعالیت کلاسی و ۷ نمره به کار عملی (ترجمه متون عربی) و ۸ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد. متن کار عملی حدود ۱۰ صفحه از متون عربی معاصر در زمینه گرایش مربوط است که طلبه آن را اعراب گذاری و ترجمه نماید.

سرفصل:

طلاب برای هر جلسه بین ۳ تا ۵ صفحه از متن درسی را به منظور درک مطلب، اعراب گذاری و ترجمه می کنند و استاد تنها به رفع اشکال و بیان دقایق متن می پردازد. در ابتدای نیمسال متن هایی به عربی جدید در زمینه اخلاق و تربیت اسلامی انتخاب می شود و در اختیار طلاب قرار می گیرد. طلاب موظفند آن را ترجمه و اعراب گذاری کرده و تا پایان نیمسال ارایه کنند.

متن محوری:

۱. رساله الغفران للمعری نویسنده بنت الشاطی (عائشه عبد الرحمن)

۲. بطله کربلاء نویسنده بنت الشاطی (عائشه عبد الرحمن)

منابع: ---

زبان تخصصی ۱

شناسه درس: ۳۱۱۲۱۰۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: دستیابی به توان فهم متون تخصصی اخلاق و تربیت اسلامی به زبان انگلیسی
ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی افراد یعنی پیش مطالعه و یافتن لغات دشوار متن داده شده اختصاص می‌یابد.
در اول نیم‌سال به هر طلبه حدود ۴ صفحه کار عملی (ترجمه متون انگلیسی) داده می‌شود تا آن را ترجمه نماید
که ۵ نمره از نمره درس را به خود اختصاص می‌دهد. ۱۲ نمره دیگر به امتحان پایانی اختصاص می‌یابد.

سرفصل: ---

متن درسی: بخش‌هایی از اخلاق فضیلت دایره المعارف «راتلج» درباره اخلاق ارسطو و اخلاق افلاطون، با انتخاب استاد و با بکارگیری طلاب تدریس می‌شود.

A. Routledge Companion to Virtue Ethics

۱. Plato Ethics

۲. Aristotle Ethics

توضیحات: در تدریس بر یادگیری مهارت‌های زیر تاکید می‌شود:

- نحوه استفاده از فرهنگ لغت و دائرةالمعارف
- متون مختلف سریع خوانی
- واژگان‌سازی
- نگارش رئوس مطالب
- خلاصه نویسی

منابع: ---

زبان تخصصی ۲

شناسه درس: ۳۱۱۲۱۰۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: دستیابی به توان فهم متون تخصصی اخلاق و تربیت اسلامی به زبان انگلیسی

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت کلاسی افراد یعنی پیش مطالعه و یافتن لغات دشوار متن داده شده اختصاص می‌یابد.

در اول نیم‌سال به هر طلبه حدود ۴ صفحه کار عملی (ترجمه متون انگلیسی) داده می‌شود تا آن را ترجمه نماید

که ۵ نمره از نمره درس را به خود اختصاص می‌دهد. ۱۲ نمره دیگر به امتحان پایانی اختصاص می‌یابد.

سرفصل: ---

متن درسی: بخش‌هایی از اخلاق نیکوماخوس ارسطو، کتاب اول، مدخل «سعادت» با انتخاب استاد و با بکارگیری طلاب تدریس می‌شود.

B.Nicomachean Ethics Book ۱ : Happiness

توضیحات: در تدریس بر یادگیری مهارت‌های زیر تاکید می‌شود:

- نحوه استفاده از فرهنگ لغت و دائرةالمعارف
- متون مختلف سریع خوانی
- واژگان‌سازی
- نگارش رئوس مطالب
- خلاصه نویسی

منابع: ---

روش تحقیق پیشرفته - ورودی ۹۶ و ماقبل

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۱۱۲۲۰۱

نوع واحد: نظری - عملی

هدف: آشنایی با روش‌های مختلف پژوهش اخلاقی و تربیتی با تاکید بر کیفیت استنباط گزاره‌های اخلاقی و تربیتی

ارزشیابی: ۱۰ نمره به امتحان پایانی و ۱۰ نمره به تحقیق اختصاص دارد.

سرفصل:

- کلیات و مفاهیم
  - کلیات: تعریف، اهداف، جایگاه روش تحقیق اجتهادی در استنباط گزاره‌های تربیتی، روش تحقیق میدانی و کاربرد های آن در تحقیقات اخلاقی و تربیتی، تاریخچه، قلمرو
- اهداف پژوهش در حوزه تربیت و اخلاق اسلامی
- حوزه‌های پژوهش در تربیت و اخلاق اسلامی
- روش‌شناسی تحقیق در تربیت و اخلاق اسلامی
  - روش استنباط گزاره‌های اخلاقی و تربیتی
  - اصول استنباط گزاره‌های اخلاقی و تربیتی
  - فرایند کاربرد اصول استنباط گزاره‌های تربیتی
  - شیوه گردآوری اطلاعات مورد نیاز
  - روش تحلیل داده‌ها
- روش تحقیق میدانی در حوزه‌های اخلاق و تربیت
  - قلمرو روش تحقیق میدانی در حوزه اخلاق و تربیت
  - انواع روش تحقیق میدانی
  - شیوه گردآوری و تحلیل داده‌ها
- قالبهای ارائه یافته‌های پژوهشی (کنفرانس، مقاله و کتاب و غیره)

متن درسی: ---

توضیحات: هر طلبه موظف است یک تحقیق در زمینه اخلاق و تربیت اسلامی با ویژگی‌های فوق (در سطح علمی - پژوهشی) در ۷ تا ۱۰ صفحه ارائه دهد، که این تحقیق باید همگام با تدریس مراحل پژوهش تهیه شود و در هر مرحله با همفکری استاد فعالیت آن مرحله اصلاح شود.

منابع :

۱. راهنمای تحقیق با اقتباس و نگرش اسلام به علم و هستی، عبدالحمید واسطی، مشهد، موسسه مطالعات راهبردی علوم و معارف اسلام
۲. درسنامه روش تحقیق، مجید طرقي، قم، هاجر
۳. روش شناسی مطالعات دینی، احد فرامرز قراملکی، مشهد، دانشگاه علوم اسلامی رضوی
۴. روش تحقیق با تاکید بر علوم اسلامی، جعفر نکونام
۵. گامی فراسوی گسترش تحقیقات تربیتی بر اساس آموزه های وحیانی اسلام، علیرضا صادق زاده قمصری
۶. معیار های تحقیق علمی در تربیت اسلامی، الفرانی فتحیه محمد بشیر
۷. به سوی اصالت بخشی اسلامی به تحقیق تربیتی، عبد الرحمن النقیب، السالوس
۸. روش شناسی ساخت نظریه تربیتی اسلامی، محمد شحات الخطیب
۹. ویژگیهای ساخت نظریه تربیتی اسلامی، مقداد یالجن
۱۰. بایسته های اساسی پژوهش در تعلیم و تربیت اسلامی، محمود نوذری
۱۱. روش شناسی استنباط آموزه های تربیتی در آئینه سیره و کلام امام علی (ع)، علیرضا اعرافی
۱۲. روش تحقیق در تعلیم و تربیت رویکرد اسلامی، عبد الرحمن النقیب، بهروز رفیعی

روش و تربیت اسلامی

کارورزی و ارائه پژوهش ۱- ورودی ۹۶ و ماقبل

شناسه درس: ۳۱۱۲۲۱۰

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: عملی

پیش نیاز: روش تحقیق پیشرفته

هدف: کسب مهارت‌های لازم در انجام پژوهش با استفاده از استنباط گزاره‌های اخلاقی و تربیتی

ارزشیابی: ۲۰ نمره به تحقیق - با شرایط مندرج در سرفصل - اختصاص دارد.

سرفصل:

• کارورزی روش نگارش و تدوین

- فصل بندی و ساختار(فصل، بخش، گفتار، بند و ...)
- پاراگراف بندی
- شیوه ارجاعات(الگوهای مختلف)
- شیوه فهرست بندی
- شیوه ارائه فهرست منابع
- چکیده، مقدمه و ...

• کارورزی تحقیق:

• تحقیق گروهی :

- طراحی و انجام دو طرح پژوهشی در محل کار ورزی زیر نظر استاد به صورت گروهی
- طرح مذکور باید مشتمل بر (تعریف یک یا دو پروژه پژوهشی): (تعیین موضوع ، بیان اهمیت و ضرورت ، هدف گذاری، فرضیه نویسی ، سؤال نویسی ، تعیین روش گردآوری اطلاعات و تحلیل اطلاعات و شاخص های ارزشیابی) باشد

• تحقیق انفرادی:

- طراحی و انجام دو طرح پژوهشی زیر نظر استاد به صورت فردی
- ارائه طرح به استاد و نقد و بررسی توسط استاد
- نقد و بررسی علمی و نظری طرح های تهیه شده (مکتوب / تصویری) توسط طلاب در کلاس درس اعمال اصلاحات و ارائه نهایی به استاد

متن درسی: ---

منابع :

۱. راهنمای تحقیق با اقتباس و نگرش اسلام به علم و هستی، عبدالحمید واسطی، مشهد، موسسه مطالعات راهبردی علوم و معارف اسلام
۲. درسنامه روش تحقیق، مجید طرقي، قم، هاجر.

۳. روش شناسی مطالعات دینی، احد فرامرز قراملکی، مشهد، دانشگاه علوم اسلامی رضوی
۴. روش تحقیق با تاکید بر علوم اسلامی، جعفر نکونام
۵. گامی فراسوی گسترش تحقیقات تربیتی بر اساس آموزه های وحیانی اسلام، علیرضا صادق زاده قمصری
۶. معیار های تحقیق علمی در تربیت اسلامی، الفرانی فتحیه محمد بشیر
۷. به سوی اصالت بخشی اسلامی به تحقیق تربیتی، عبد الرحمن النقیب، السالوس
۸. روش شناسی ساخت نظریه تربیتی اسلامی، محمد شحات الخطیب
۹. ویژگیهای ساخت نظریه تربیتی اسلامی، مقداد یالجن
۱۰. بایسته های اساسی پژوهش در تعلیم و تربیت اسلامی، محمود نوذری
۱۱. روش شناسی استنباط آموزه های تربیتی در آئینه سیره و کلام امام علی (ع)، علیرضا اعرافی
۱۲. روش تحقیق در تعلیم و تربیت رویکرد اسلامی، عبد الرحمن النقیب، بهروز رفیعی

اخلاق و تربیت اسلامی

کارورزی و ارائه پژوهش ۲-ورودی ۹۶ و ماقبل

شناسه درس: ۳۱۱۲۲۱۱

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: عملی

پیش نیاز: روش تحقیق پیشرفته

هدف: کسب مهارت‌های لازم در انجام پژوهش با استفاده از استنباط گزاره‌های اخلاقی و تربیتی

ارزشیابی: ۲۰ نمره به تحقیق - با شرایط مندرج در سرفصل - اختصاص دارد.

سرفصل:

• کارورزی روش نگارش و تدوین

- فصل بندی و ساختار(فصل، بخش، گفتار، بند و ...)
- پاراگراف بندی
- شیوه ارجاعات(الگوهای مختلف)
- شیوه فهرست بندی
- شیوه ارائه فهرست منابع
- چکیده، مقدمه و ...

• کارورزی تحقیق:

• تحقیق گروهی:

- طراحی و انجام دو طرح پژوهشی در محل کار ورزی زیر نظر استاد به صورت گروهی
- طرح مذکور باید مشتمل بر (تعریف یک یا دو پروژه پژوهشی): (تعیین موضوع، بیان اهمیت و ضرورت، هدف گذاری، فرضیه نویسی، سؤال نویسی، تعیین روش گردآوری اطلاعات و تحلیل اطلاعات و شاخص های ارزشیابی) باشد

• تحقیق انفرادی:

- طراحی و انجام دو طرح پژوهشی زیر نظر استاد به صورت فردی
- ارائه طرح به استاد و نقد و بررسی توسط استاد
- نقد و بررسی علمی و نظری طرح های تهیه شده (مکتوب / تصویری) توسط طلاب در کلاس درس اعمال اصلاحات و ارائه نهایی به استاد

متن درسی: ---

منابع:

۱. راهنمای تحقیق با اقتباس و نگرش اسلام به علم و هستی، عبدالحمید واسطی، مشهد، موسسه مطالعات راهبردی علوم و معارف اسلام
۲. درسنامه روش تحقیق، مجید طرقي، قم، هاجر

۳. روش شناسی مطالعات دینی، احد فرامرز قراملکی، مشهد، دانشگاه علوم اسلامی رضوی
۴. روش تحقیق با تاکید بر علوم اسلامی، جعفر نکونام
۵. گامی فراسوی گسترش تحقیقات تربیتی بر اساس آموزه های وحیانی اسلام، علیرضا صادق زاده قمصری
۶. معیار های تحقیق علمی در تربیت اسلامی، الفرانی فتحیه محمد بشیر
۷. به سوی اصالت بخشی اسلامی به تحقیق تربیتی، عبد الرحمن النقیب، السالوس
۸. روش شناسی ساخت نظریه تربیتی اسلامی، محمد شحات الخطیب
۹. ویژگیهای ساخت نظریه تربیتی اسلامی، مقداد یالجن
۱۰. بایسته های اساسی پژوهش در تعلیم و تربیت اسلامی، محمود نوذری
۱۱. روش شناسی استنباط آموزه های تربیتی در آئینه سیره و کلام امام علی (ع)، علیرضا اعرافی
۱۲. روش تحقیق در تعلیم و تربیت رویکرد اسلامی، عبد الرحمن النقیب، بهروز رفیعی

اخلاق و تربیت اسلامی

پایان نامه

شناسه درس: ۳۱۱۲۴۰۱

تعداد واحد: ۴

نوع واحد: عملی

پیش‌نیاز: کارورزی و ارائه پژوهش ۲ و ۱

هدف: ارائه پژوهشی جامع، با تأکید بر مهارت‌ها، همراه با نقد و بررسی و تتبع کافی در موضوعات مرتبط با رشته اخلاق یا تربیت

ارزشیابی: ۲۰ نمره به ارائه پایان‌نامه با شرایط آیین‌نامه، اختصاص دارد.

سرفصل: ---

متن درسی: ---

منابع: ---

اخلاق و تربیت اسلامی

سرفصل دوس

مهارت های پژوهشگری

ورودی ۹۷ و ۹۸

مسئله‌یابی و منبع‌یابی

شناسه درس: ۳۰۰۲۲۱۰

تعداد واحد: ۰/۵

نوع واحد: نظری - عملی

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با مسئله‌یابی و مسئله‌شناسی، شناسایی انواع منابع و نحوه ارزش‌گذاری و مهارت استفاده از آنها به منظور بهره‌وری در تدوین پایان‌نامه و انواع مقالات

ارزشیابی: ۱۵ نمره به فعالیت عملی و ۵ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

○ تفاوت مشکل، موضوع و مسئله

۱. مشکل (تعریف و ویژگی‌های آن)

۲. موضوع (تعریف موضوع و ویژگی‌های آن، تتبع موضوع محور و پژوهش مسئله محور)

۳. مسئله (تعریف و بیان مسئله، فرآیند عملیاتی طرح مسئله: الف. مواجهه با مشکل ب. تبدیل مشکل به مسئله ج. تدوین فرضیه) اقسام مسئله و خطاهای احتمالی به هنگام انتخاب مسئله، تجزیه مسئله

○ منبع؛ اقسام، انواع و ...

۱. تعریف منبع

۲. اقسام منابع

۳. انواع منابع اسناد (کتابخانه‌ای و روش استفاده از آن، اطلاعات الکترونیکی و روش استفاده از آن)

۴. راه‌های شناسایی و دسترسی به منابع

۵. آشنایی با ملاک‌های اعتبار منابع

۶. معرفی کتابخانه‌های تخصصی هر رشته

۷. معرفی مهمترین منابع مکتوب و غیر مکتوب هر رشته

۸. معرفی اصطلاح‌نامه‌های تخصصی هر رشته و ...

توضیحات: هر طلبه موظف است متناسب با رشته تخصصی یک مسئله را انتخاب و به همراه منابع مرتبط با آن به عنوان فعالیت عملی ارائه نماید.

طرحنامه نویسی

شناسه درس: ۳۰۰۲۲۱۱

تعداد واحد: ۵/۰

نوع واحد: عملی

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با نحوه فصل بندی و طراحی ساختار تحقیق، ایجاد قدرت تشخیص جهت روش مناسب حل مسئله و

فرضیه

ارزشیابی: ۲۰ نمره به فعالیت عملی اختصاص دارد.

سرفصل:

○ طرحنامه

۱. تعریف طرحنامه و اهمیت آن
۲. معرفی ارکان و عناصر طرحنامه علمی (بیان مسئله، سؤالات اصلی و فرعی، فرضیه‌ها، پیشینه، اهمیت و ضرورت، روش (ناظر به جمع‌آوری داده‌ها، هدف تحقیق، مواجهه با داده‌ها)
۳. ساختار بندی اجزای تحقیق شامل بخش‌ها، فصل‌ها و گفتارها، اولویت بندی انجام پژوهش، ارائه طرحنامه و ...

توضیحات: هر طلبه موظف است یک طرحنامه متناسب با رشته تخصصی خود به عنوان فعالیت عملی ارائه نماید.

فیش نویسی و پردازش اطلاعات

تعداد واحد: ۵/۰

پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۰۰۲۲۱۲

نوع واحد: نظری - عملی

هدف: آشنایی با نحوه تشکیل پرونده علمی، تألیف و ترکیب مناسب اطلاعات گردآوری شده و پردازش آنها

ارزشیابی: ۱۵ نمره به فعالیت عملی و ۵ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

○ فیش نویسی

۱. معرفی و اهمیت فیش نویسی
۲. قالب‌های فیش (دستی، رایانه‌ای)
۳. انواع فیش
۴. چگونگی انجام فیش برداری
۵. طبقه‌بندی فیش‌ها
۶. ارجاع‌دهی و انواع آن
۷. شیوه‌های یادداشت‌برداری (نقل مستقیم، تلخیص و اقتباس)

○ پردازش اطلاعات

۱. توصیف، تبیین و توضیح اطلاعات
۲. تفسیر، تحلیل و انواع آن
۳. استدلال، تعلیل و ارائه شواهد
۴. نقد، ارائه نظر، دسته بندی و مقایسه و ...

توضیحات: هر طلبه موظف است متناسب با رشته تخصصی یک موضوع انتخاب و فیش‌های مرتبط به آن را همراه با پردازش اطلاعات به عنوان فعالیت عملی ارائه دهد.

شیوه تدوین پایان نامه

تعداد واحد: ۰/۵

پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۰۰۲۲۱۳

نوع واحد: عملی

هدف: آشنایی با شیوه تدوین و نگارش پایان نامه

ارزشیابی: ۲۰ نمره به فعالیت عملی اختصاص دارد.

سرفصل:

○ تدوین پایان نامه

۱. شناسایی و آشنایی با شیوه نامه نگارش پایان نامه با توجه به قوانین مرکز

۲. موضوع یا عنوان پایان نامه

۳. تنظیم مقدمات، فهرست ها و عنوان بندی، نتیجه گیری، چکیده نویسی و کلیدواژه ها

۴. شیوه بهره گیری از منابع و تنظیم ارجاعات و فهرست منابع

۵. سبک های ارجاع دهی و نحوه ارجاع کتاب، مقاله، فرهنگ نامه و دائره المعارف، ارجاع کنفرانس ها و سمینارها و گزارش ها

۶. ویرایش فنی و محتوایی متن

۷. ارائه گزارش به اساتید راهنما

۸. آشنایی با نحوه دفاع از پایان نامه

۹. نشانه گذاری و صفحه آرایی، ترتیب مباحث و ...

توضیحات: هر طلبه موظف است یک پایان نامه مرتبط با رشته تخصصی خود را بررسی نموده و گزارشی از نقاط قوت و ضعف آن به

عنوان فعالیت عملی ارائه دهد.

مقاله‌نویسی

شناسه درس: ۳۱۱۲۲۲۰

تعداد واحد: ۰/۵

نوع واحد: نظری - عملی

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با انواع مقاله و ساختار آن و فرآیند تدوین مقاله به منظور استخراج مقاله علمی از پایان‌نامه و یا ادامه فعالیت پژوهشی در قالب مقاله‌نویسی پس از فارغ‌التحصیلی

ارزشیابی: ۱۵ نمره به فعالیت عملی و ۵ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

○ آشنایی با ساختار و چگونگی نگارش مقاله علمی پژوهشی و اجزاء آن

۱. موضوع و عنوان مقاله، نام نویسندگان، چکیده

۲. واژگان کلیدی، مقدمه (بیان مسئله، تبیین اهداف پژوهش، پیشینه پژوهش، پرسش، تشریح روش‌شناسی مورد استفاده و معرفی ساختار)

۳. بدنه اصلی مقاله

۴. نتیجه‌گیری

۵. منابع و پیوست‌ها

۶. ارجاع‌دهی و مستندسازی و انواع آن

۷. شناسایی مجلات تخصصی هر رشته و نکات اساسی در ارسال مقالات به نشریات علمی و ...

توضیحات: هر طلبه موظف است یک مقاله مرتبط با رشته تخصصی خود به عنوان فعالیت عملی ارائه نماید.

روش نقد و تحلیل

تعداد واحد: ۰/۵

پیش نیاز: ندارد

شناسه درس: ۳۰۰۲۲۱۴

نوع واحد: نظری - عملی

هدف: افزایش توانمندی طلاب در حوزه نقد و تحلیل در راستای هدف کلان سطح سه
ارزشیابی: ۱۵ نمره به فعالیت عملی و ۵ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

- روش نقد و تحلیل (مقاله، کتاب، پایان نامه و طرح پژوهشی)
- ۱. تعریف نقد و انواع آن (نقد درونی و بیرونی)
- ۲. اصل تقدم فهم بر نقد، نقد اصول، نقد مبانی و لوازم، نقد ادله
- ۳. مواجهه انضمامی و کلی ارزیاب با پژوهش
- ۴. نقد و ارزیابی عنوان، چکیده، بیان مسئله و مقدمه، اهداف، پیشینه و بدنه اصلی، نتیجه گیری
- ۵. اخلاق نقادی و ارزیابی و ...

توضیحات: هر طلبه موظف است یک مقاله یا کتاب یا پایان نامه مرتبط با رشته تخصصی خود را نقد و تحلیل نموده و گزارشی از آن به عنوان فعالیت عملی ارائه نماید.

روش‌شناسی مطالعات میان رشته‌ای

شناسه درس: ۳۰۰۲۲۱۵

تعداد واحد: ۰/۵

نوع واحد: نظری - عملی

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با چپستی آن، نوآوری و دست‌یابی به ابعاد و جوانب مسئله و عدم حصر توجه به دانش خاص و

غفلت از سایر علوم در تحلیل مسائل

ارزشیابی: ۱۵ نمره به فعالیت عملی و ۵ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

○ مطالعات میان‌رشته‌ای

۱. تعریف مطالعه میان‌رشته‌ای

۲. ضرورت مطالعه میان‌رشته‌ای در دین پژوهی

۳. موانع فعالیت‌های میان‌رشته‌ای

۴. نشریات میان‌رشته‌ای

۵. مبانی رویکرد میان‌رشته‌ای و ...

توضیحات: هر طلبه موظف است یک مقاله میان‌رشته‌ای، مرتبط با رشته تخصصی خود به عنوان فعالیت عملی ارائه نماید.

روش‌شناسی مطالعات تطبیقی

شناسه درس: ۳۰۰۲۲۱۶

تعداد واحد: ۰/۵

نوع واحد: نظری - عملی

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با چابستی و ضرورت مطالعات تطبیقی و روش‌شناسی آن جهت استفاده طلاب در پژوهش

ارزشیابی: ۱۵ نمره به فعالیت عملی و ۵ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

سرفصل:

○ مطالعات تطبیقی

۱. چابستی مطالعه تطبیقی و نقش آن

۲. تحدید دامنه تطبیقی

۳. فرآیند مطالعه تطبیقی (تدوین مسئله، تعیین دامنه تحقیق، تدوین فرضیه، استقصای موارد شباهت و تفاوت، توصیف مواضع خلاف و وفاق، تبیین مواضع خلاف و وفاق)

۴. عوامل ظاهرگرایی در مطالعه تطبیقی

۵. روش‌های عبور از تشابه و تفاوت ظاهری به مواضع خلاف و وفاق واقعی

۶. تبیین مواضع خلاف و وفاق و ...

توضیحات: هر طلبه موظف است یک مقاله تطبیقی، مرتبط با رشته تخصصی خود به عنوان فعالیت عملی ارائه نماید.